

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΥΣΙΝΙΑΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ_ ΜΝΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ (κατ' αλφαβητική σειρά):
Ηλία Πολυτίμη Σακαρέλλου - Τούση Ναταλία

επιβλέπων καθηγητής:
Παπαδόπουλος Σπύρος

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΥΣΙΝΙΑΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ _ ΜΝΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΦΟΙΤΗΤΡΙΕΣ (κατ' αλφαβητική σειρά): **ΗΛΙΑ ΠΟΛΥΤΙΜΗ**
ΣΑΚΑΡΕΛΛΟΥ-ΤΟΥΣΗ ΝΑΤΑΛΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΑΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΟΣ

ΒΟΛΟΣ ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2007

Η εργασία αυτή έγινε υπό την επίβλεψη του καθηγητή κ. Σπύρου Παπαδόπουλου, τον οποίο ευχαριστούμε για τη συμβολή του στην πορεία ανάπτυξης του θέματος

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΥΣΙΝΙΑΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ_ΜΝΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

Αντικείμενο της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός ενός Κέντρου Ελευσινιακών Ερευνών στην πόλη της Ελευσίνας, σε οικοπέδο με αξιόλογα αρχαιολογικά ευρήματα, τα οποία με την προτεινόμενη λύση προστατεύονται και αναδεικνύονται.

Η επιλογή της πόλης της Ελευσίνας και του συγκεκριμένου οικοπέδου μελέτης βασίστηκε σε μια σειρά από κριτήρια. Η πόλη αυτή, με τη μακρά ιστορία της, παρουσιάζει ιδιαίτερο αρχαιολογικό ενδιαφέρον, ενώ σήμερα αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προάστια της Δυτικής Αττικής. Το οικόπεδο έχει ιδιαίτερη αρχαιολογική αξία, διότι το τμήμα της αρχαίας Ιεράς Οδού, που έχει εντοπισθεί σε αυτό μετά από ανασκαφές, είναι ένα από τα πολύ λίγα τμήματα της αρχαίας αυτής οδού που έχουν αποκαλυφθεί στην περιοχή της Ελευσίνας. Από την άλλη μεριά, η δημιουργία ενός τέτοιου Κέντρου στο οικόπεδο αυτό είναι συμβατή με τα πολεοδομικά δεδομένα και τις υφιστάμενες χρήσεις της περιοχής.

Τα κύρια μέρη του Κέντρου, από άποψη λειτουργίας, είναι ένα Ινστιτούτο Ελληνικών και Ρωμαϊκών Αρχαιοτήτων, ένα Μουσείο και μία Βιβλιοθήκη, ενώ στον περιβάλλοντα χώρο των κτιρίων διαμορφώνεται πλατεία, έτσι ώστε, πέρα από τις άλλες λειτουργίες της, να επιτυγχάνεται φυσική πρόσβαση και οπτική αντίληψη στα αρχαιολογικά ευρήματα εντός του οικοπέδου.

Κύριοι στόχοι του Κέντρου είναι η πραγματοποίηση συστηματικών ερευνών πρωτίστως γύρω από τις αρχαιότητες της Δυτικής Αττικής με προοπτική, εκτός των άλλων, τη δημιουργία Ηλεκτρονικού Αρχαιολογικού Κτηματολογίου, η λειτουργία μόνιμων και περιοδικών εκθέσεων, η επαφή των επισκεπτών με τα αρχαιολογικά ευρήματα που έχουν αποκαλυφθεί στο οικόπεδο και ακόμη η μεταφορά ποικίλων πληροφοριών στους επισκέπτες προς ενημέρωση ή επιμόρφωση ή ακόμη και για ψυχαγωγία.

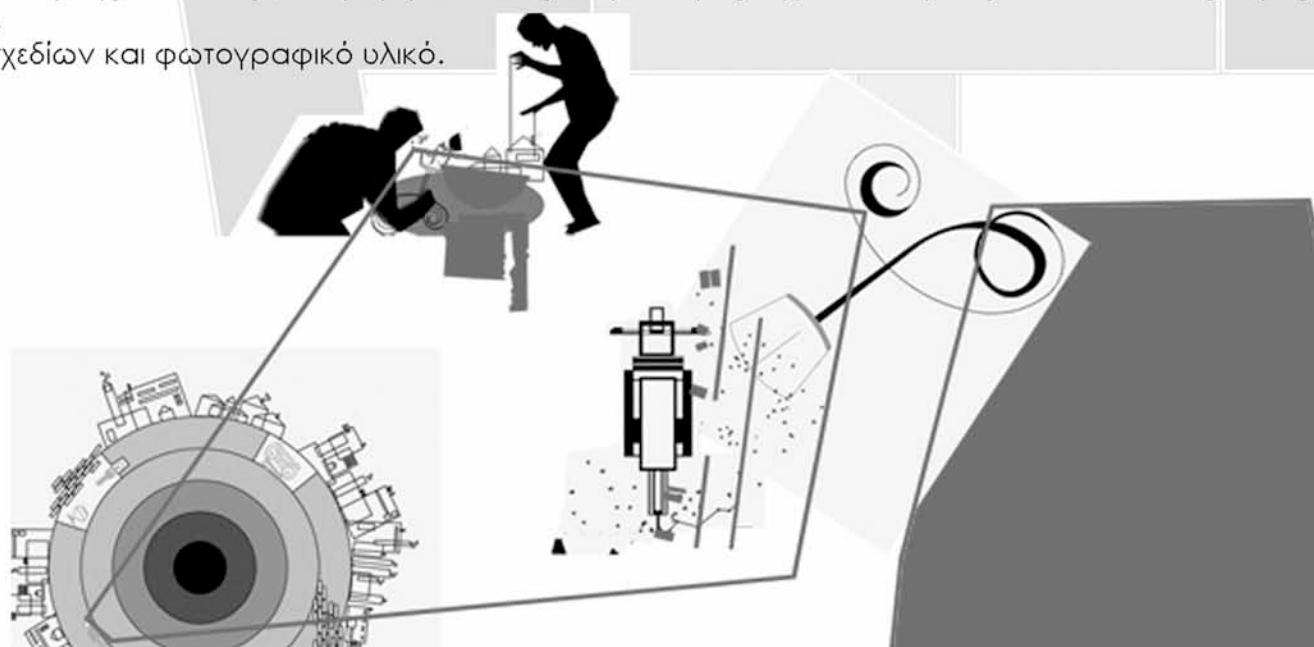
Η συνολική αρχιτεκτονική σύνθεση η οποία αποτελεί αστική παρέμβαση μικρής κλίμακας, βασίζεται σε επιμέρους αρχιτεκτονικές επιλογές, πολλές από τις οποίες έχουν, μεταφορικά, ως αφετηρία την έννοια της λέξης «έλευσις», η οποία συνδέεται ετυμολογικά με το όνομα της πόλης της Ελευσίνας και χαρακτηρίζει πολλές από τις λειτουργίες του Κέντρου.

Η αρχιτεκτονική λύση που προτείνεται έχει βασιστεί κατά ένα μέρος σε παράλληλες χαράξεις προς τη διερχόμενη σύγχρονη Ιερά Οδό, ενώ η «διάχυση» της χάραξης της οδού αυτής προς τις πλατείες του οικοπέδου μελέτης πραγματοποιείται μέσω της συνεχούς εναλλαγής κίνησης και στάσης. Σχετικά με τις ανωτέρω χαράξεις πρόκειται για τις υφιστάμενες αρχαιολογικές χαράξεις που έπαιξαν δεσμευτικό ρόλο κατά το σχεδιασμό και για νέες χαράξεις, όπως χαράξεις στέγασης στους υπαίθριους χώρους, κτιριακές χαράξεις, χαράξεις διαμόρφωσης εδάφους και υψομετρικές χαράξεις.

Δύο από τις κτιριακές χαράξεις έχουν δημιουργήσει, η πρώτη τον ορθογώνιο όγκο της Βιβλιοθήκης και η δεύτερη τον ορθογώνιο στιβαρό όγκο πολλαπλών χρήσεων, όπου υπάρχει το Ινστιτούτο, το Μουσείο και ένα αμφιθέατρο. Η τρίτη κτιριακή χάραξη υπό μορφή «μονοκονδυλιάς» τέμνει και διαπερνά τον ορθογώνιο όγκο πολλαπλών χρήσεων και δημιουργεί ένα ελίσσόμενο κτίριο, το οποίο καλύπτει περιμετρικά μεγάλο μέρος του οικοπέδου. Στα σημεία τομής παράγονται νέες μορφές όγκων (ανεμοθώρακες), οι οποίοι λειτουργούν ενοποιητικά και σαν πέρασμα μεταξύ των «τεμαχισμένων» τμημάτων του ορθογωνικού κτιρίου.

Σχετικά με τα υλικά, στο επίπεδο της κάτοψης τα υλικά είναι φυσικά και ευέλικτα, εναλλάσσονται και έχουν την ιδιότητα να εναρμονίζονται με το τοπίο μιας «αρχαιολογικής πλατείας», διαμορφώνοντας παράλληλες σχεδόν λωρίδες. Τα υλικά στις όψεις συνδέονται με τις εδαφικές διαμορφώσεις.

Η εργασία συνοδεύεται από μια σειρά σχεδίων και φωτογραφικό υλικό.

SUMMARY

CENTRE OF ELEFSINIAN RESEARCH _ MEMORIAL ROUTES

The theme of this diplomatic assignment is the architectural planning of the Centre of Elefsinian Research in the city of Elefsina, in a specific area with remarkable archaeological findings, which are protected and highlighted this way.

The choice of the city of Elefsina and the specific area of study was based on a series of criteria. This city with her long history, is of great archaeological interest and today is one of the most important suburbs of Western Attica. The area has great archaeological value because the part of the ancient Sacred Street that has been discovered in it after excavations, is one of the few parts of this ancient street that have come to light in Elefsina. On the other hand, the creation of a Centre like that in that specific area is quite compatible with the urban planning and the existing use of the area.

The main parts of the Centre, as far as function is concerned, are an Institute of Greek and Roman Ancient Findings, a Museum and a Library. In the surrounding area of the buildings there is an open place, so that apart from its other functions there is physical access and visual perception of the archaeological findings in the area.

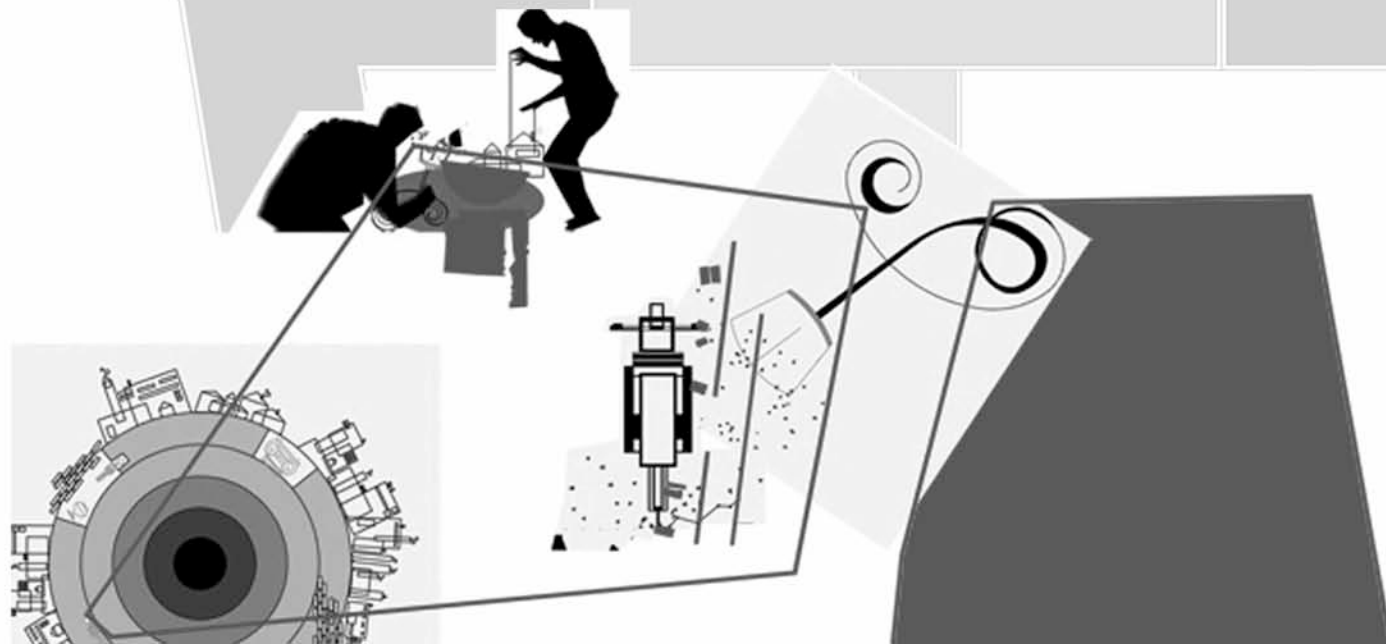
The main purpose of the Centre is the competition systematic research firstly on the archaeological findings of Western Attica and then among others, the creation of Electronic Archaeological Real Estate Registry, having permanent and temporary exhibitions, the contact of visitors with the findings that have been exposed in the area and even giving various information to visitors, so that they are informed, educated or entertained.

The whole architectural composition that is a small urban intervention, is based on other architectural choices, many of which have, metaphorically, started from the meaning of the Greek word "elefsis", which is etimologically connected with the name of the city of Elefsina and characterises many of the functions of the Centre.

The architectural solution that is proposed is based partly on parallel linings to today's Iera Odos (Sacred Street) whereas the "continuation" of the lining of this street to the open spaces of the specific area we study is done through the constant change of monument and pause. As far as the above linings are concerned, the already existing archaeological linings have played a restrictive role while planning the new ones, such as linings of buildings, linings of shelters in the open spaces, linings of the shaping of the ground and altitude linings.

Two of the building linings have created, the first the rectangular volume of the Library and the second the rectangular solid volume of multiple uses where there is the Institute, the Museum and an amphitheatre. The third building lining in the shape of "a single continuous line" intersects and goes through the rectangular volume of multiple uses, and creates a twisting building which covers perimetrically a big part of this area. On the points of intersection new forms of volumes (windshields) are produced, which link and give way through the "cut" parts of the rectangular building. The materials on the ground plan are natural and flexible, are interchanged and are able to be in harmony with the scenery of "an archaeological open space", giving share to almost parallel lanes. The materials in the elevations are connected with the shaping of the ground.

The assignment is accompanied by a series of photographs and sketches.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΛ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1

1. ΚΥΡΙΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

2

2. ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

3

3. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

11

4. ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

12

5. Ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ : ΚΥΡΙΕΣ ΙΔΕΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

14

- ΕΝΑΣ ΑΞΟΝΑΣ _ ΠΕΝΤΕ ΧΑΡΑΞΕΙΣ
- ΤΟΠΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΣΗΣ
- ΥΨΟΜΕΤΡΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΔΥΟ ΠΛΑΤΕΙΕΣ
- ΕΛΙΣΣΟΜΕΝΟ ΚΤΙΡΙΟ
- ΟΡΘΟΓΩΝΙΚΟ ΚΤΙΡΙΟ

6. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ – ΚΙΝΗΣΗ – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΧΩΡΩΝ

19

- ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ
- ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

7. ΥΛΙΚΑ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

33

8. ΣΧΕΔΙΑ (ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ_ΚΑΤΟΨΕΙΣ _ ΤΟΜΕΣ _ ΟΨΕΙΣ)

34

9. ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΟΨΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ ΚΥΡΙΕΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΑΦΕΣ ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

35

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

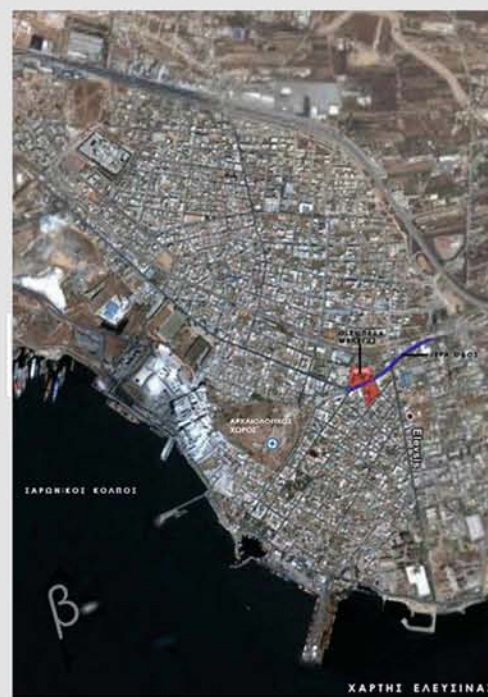
Η επιλογή της πόλης της Ελευσίνας για τη δημιουργία ενός Κέντρου Ερευνών, που το αντικείμενό του θα αναφέρεται κατά το μεγαλύτερο μέρος του σε μνήμες του παρελθόντος, έγινε για το λόγο ότι η πόλη αυτή με τη μακρά ιστορία [1] της, περίπου από την περίοδο 2500 - 2000 π.Χ., παρουσιάζει ιδιαίτερο αρχαιολογικό ενδιαφέρον, αφού τα σημαντικά ευρήματα που έχουν εντοπισθεί, συνθέτουν στην πόλη αυτή έναν από τους πλέον αξιόλογους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας (εικ.3). Ανεξάρτητα όμως από τα ανωτέρω, η πόλη της Ελευσίνας αποτελεί σήμερα ένα από τα σημαντικότερα προάστια της Δυτικής Αττικής και παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον λόγω των δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται σ' αυτή και στην ευρύτερη περιοχή της σε ορισμένους τομείς (εικ.1,2).

Με βάση τα δεδομένα της περιοχής, στην οποία βρίσκεται το οικόπεδο μελέτης, που έχουν σχέση με την ύπαρξη αρχαιολογικών ευρημάτων, με τις υπάρχουσες διοικητικές υπηρεσίες, με μορφωτικές, ψυχαγωγικές, εμπορικές και άλλες δραστηριότητες, και λαμβάνοντας υπόψη την χωροθέτηση αυτών ως προς το οικόπεδο μελέτης, προτείνεται η δημιουργία ενός Κέντρου Ελευσινιακών Ερευνών, που θα καλύπτει συγκεκριμένες ανάγκες [2] της περιοχής.

Πρόκειται για ένα θέμα αστικού σχεδιασμού μικρής κλίμακας σε πυκνό ιστό στο κέντρο της πόλης της Ελευσίνας. Το προτεινόμενο συγκρότημα εντάσσεται σε μία ευρύτερη περιοχή του αστικού ιστού, όπου συγκεντρώνονται και άλλα δημόσια κτίρια με τις αντίστοιχες δραστηριότητές τους.

Λόγω των πολλών παραμέτρων που εμπλέκονται με το αντικείμενο της μελέτης, διερευνώνται πολλαπλά διαφορετικά δίπολα, που έχουν σχέση, μεταξύ των άλλων, με τη θέση του οικοπέδου (τοποθεσία, υψομετρικές διαφορές, ακάλυπτοι χώροι, γειτονικά κτίρια κ.λπ.), με τους περιοριστικούς όρους που εμφανίζονται κατά τη μελέτη του οικοπέδου εξαιτίας του αρχαιολογικού [3] υπόβαθρου εντός των ορίων του, καθώς και με τις ποικίλες χρήσεις που το Κέντρο αυτό καλείται να φιλοξενήσει.

Με το προτεινόμενο κτιριακό συγκρότημα, με κύρια επιμέρους τμήματα ένα Ινστιτούτο Ελληνικών και Ρωμαϊκών Αρχαιοτήτων (Ι.Ε.Ρ.Α.), ένα Μουσείο και μία Βιβλιοθήκη, μαζί με τις λοιπές μονάδες του συγκροτήματος και σε συνδυασμό με τη δημιουργία πλατείας στον περιβάλλοντα χώρο του συγκροτήματος, για να υπάρχει δυνατότητα φυσικής πρόσβασης και οπτικής αντίληψης με τις αρχαιολογικές περιοχές, που συναντώνται εντός του οικοπέδου, καλύπτονται μια σειρά από ανάγκες πολιτιστικές, μορφωτικές και ψυχαγωγικές.

εικ.1: αεροφωτογραφία πόλης Ελευσίνας

εικ.2: αεροφωτογραφία τμήματος πόλης Ελευσίνας

εικ.3: άποψη αρχαιολογικού χώρου Ελευσίνας

1. ΚΥΡΙΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, στην παρούσα εργασία προτείνεται η δημιουργία ενός Κέντρου Ελευσινιακών Ερευνών στην πόλη της Ελευσίνας. Βασικές συνιστώσες της πρότασης, από άποψη λειτουργιών στο κτιριακό συγκρότημα, είναι η πρόβλεψη ενός Ινστιτούτου Ελληνικών και Ρωμαϊκών Αρχαιοτήτων (Ι.Ε.Ρ.Α.) που υπάγεται στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, ενός Μουσείου και μιας Βιβλιοθήκης, ενώ, από άποψη λειτουργιών στον περιβάλλοντα χώρο των κτιρίων, είναι η διαμόρφωση μιας πλατείας με άμεση πρόσβαση στα αρχαιολογικά ευρήματα που έχουν εντοπισθεί μετά από ανασκαφέ στο οικόπεδο μελέτης.

Κύριοι στόχοι του Κέντρου είναι η δημιουργία ενός πυρήνα συστηματικών ερευνών πρωτίστως γύρω από τις αρχαιότητες [4] της Δυτικής Αττικής, που υλοποιούνται από το Ι.Ε.Ρ.Α. και με την επιμέρους συνδρομή των μονάδων του Κέντρου και ιδιαίτερα της Βιβλιοθήκης, επίσης η λειτουργία μόνιμων και περιοδικών εκθέσεων στους χώρους του Μουσείου για τη διάχυση πολιτιστικών, καλλιτεχνικών ή επιστημονικών δεδομένων στους επισκέπτες του Κέντρου, ακόμη η επαφή των επισκεπτών με τα αρχαιολογικά ευρήματα που έχουν αποκαλυφθεί και βρίσκονται στο οικόπεδο μελέτης, και επιπλέον η μεταφορά των ποικίλων πληροφοριών στους επισκέπτες προς ενημέρωση ή επιμόρφωση ή ακόμη και για ψυχαγωγία στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Κέντρου, με τη χρήση του αμφιθεάτρου και των συστημάτων σύγχρονης τεχνολογίας που έχουν προβλεφθεί. Από την άλλη μεριά με την πρόβλεψη στο κτιριακό συγκρότημα και χώρων άλλων χρήσεων (π.χ βιβλιοπωλείο, πωλητήριο, καφεστιατόριο, ίντερνετ καφέ κ.λπ.) θα υπάρξει προφανώς και συμβολή προς την κατεύθυνση των ανωτέρω στόχων.

Συμπερασματικά μπορεί να υποστηριχθεί ότι με τον προτεινόμενο αρχιτεκτονικό σχεδιασμό αναμένεται να επιτευχθεί το τρίπτυχο του στόχου πολιτισμός-επιμόρφωση-αναψυχή και να ικανοποιηθούν έτσι σε μεγάλο βαθμό υπαρκτές ανάγκες της πόλης της Ελευσίνας.

2. ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

Η εργασία αναφέρεται σε περιοχή του ρυμοτομικού σχεδίου του Δήμου Ελευσίνας, που διασχίζεται από τη σύγχρονη Ιερά Οδό, με αποτέλεσμα να έχουν προκύψει δύο οικοπέδα, ένα προς βορά και το άλλο προς νότο (εικ.4).

Κύριο χαρακτηριστικό του νότιου οικοπέδου είναι ότι διέρχεται από αυτό η αρχαία Ιερά Οδός, η οποία κατέληγε στο σημερινό αρχαιολογικό χώρο της Ελευσίνας. Το τμήμα της αρχαίας Ιεράς Οδού που βρίσκεται στο οικοπέδο είναι παράλληλο προς τη σύγχρονη Ιερά Οδό, η οποία αποτελεί την κεντρική αρτηρία [5] της πόλης. Το οικοπέδο έχει ιδιαίτερη αρχαιολογική αξία [6], διότι το τμήμα της αρχαίας Ιεράς Οδού σε αυτό έχει εντοπισθεί μετά από αρχαιολογικές ανασκαφές και είναι ένα από τα πολύ λίγα τμήματα της αρχαίας Ιεράς Οδού, που έχουν αποκαλυφθεί στην περιοχή της Ελευσίνας (εικ.6-10). Είναι γνωστό ότι στην περιοχή αυτή η αρχαία Ιερά Οδός συνέδεε τη γέφυρα του ελευσινιακού Κηφισού με το ιερό της Δήμητρας, που βρίσκεται στον αρχαιολογικό χώρο της πόλης, ενώ ξεκινούσε από την αρχαία πόλη των Αθηνών και συγκεκριμένα από τον Κεραμεικό. Έξω από τον περίβολο του σημερινού αρχαιολογικού χώρου του Κεραμεικού, στη συμβολή με την οδό Πειραιώς, αρχίζει η σύγχρονη [7] Ιερά Οδός, η οποία έχει αναπτυχθεί πλησίον της αρχαίας οδού ή συμπίπτει με τμήματά της και οδηγεί στην πόλη της Ελευσίνας μετά από 22 περίπου χιλιόμετρα.

Το νότιο οικοπέδο (εικ.5,15-20) της μελέτης βρίσκεται σε οικοδομικό τετράγωνο το οποίο ορίζεται από την Ιερά Οδό και τις οδούς Χατζηγεωργίου, Κοντούλη και Κουταλιέρη και καλύπτει επιφάνεια 4579 τ.μ. Στο βοριοδυτικό τμήμα του οικοπέδου αυτού υπάρχει ως υφιστάμενη κατάσταση ένα διώροφο κτίριο σε οικοπεδική έκταση 340 τ.μ., με εμπορικές χρήσεις στο ισόγειο και κατοικίες στον πρώτο όροφο. Κρίνεται ιδιαίτερης σημασίας η "ενοποίηση" της ανωτέρω οικοπεδικής έκτασης με το οικοπέδο λαμβάνοντας υπόψη την κομβική θέση που έχουν στον ιστό της πόλης. Προβλέποντας λοιπόν ότι το κτίριο αυτό θα απαλλοτριωθεί, στην πρόταση της συγκεκριμένης μελέτης θεωρείται απαλλοτριωμένο και δεν επηρεάζει το σχεδιασμό. Το υπόλοιπο μέρος του οικοδομικού τετραγώνου, προς το νότιο άκρο, περιλαμβάνει πολυκατοικίες σε επιφάνεια 865 τ.μ. και τον ακάλυπτο τους σε επιφάνεια 271 τ.μ.

Το βόρειο οικοπέδο (εικ.5,11-14) της μελέτης βρίσκεται σε οικοδομικό τετράγωνο το οποίο ορίζεται από την Ιερά Οδό και τις οδούς Αρ. Παππά, Χατζηδάκη και Παγκάλου και καλύπτει επιφάνεια 1654 τ.μ. Το υπόλοιπο μέρος του οικοδομικού αυτού τετραγώνου, προς βορά, περιλαμβάνει το 2ο Λύκειο Σχολείο της πόλης με τον περιβάλλοντα χώρο του, ως υφιστάμενη κατάσταση.

Χαρακτηριστικό του νότιου οικοπέδου, που έπαιξε ιδιαίτερο ρόλο στις γενικές χαράξεις αλλά και στον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό, είναι το γεγονός ότι διενεργήθηκε σωστική ανασκαφή κατά τα έτη 1972-1973 και συμπληρωματική έρευνα το 1975, με αποτέλεσμα να προκύψουν αξιόλογα αρχαιολογικά ευρήματα.

Ορισμένα από τα αρχαιολογικά αυτά ευρήματα που ήρθαν στο φως είναι τα εξής:

Στο βόρειο τμήμα του οικοπέδου και σε απόσταση 5μ. περίπου από τη βόρεια πλευρά του οικοπέδου, αποκαλύφθηκε τμήμα της αρχαίας Ιεράς Οδού, που διατρέχει ολόκληρο το πλάτος του οικοπέδου έχοντας κατεύθυνση Α-Δ (εικ.21-23).

εικ.4: ● βόρειο και νότιο οικοδομικό τετράγωνο μελέτης

εικ.5: ● υφιστάμενη κατάσταση οικοδομικών τετραγώνων μελέτης
● περιοχή παρέμβασης

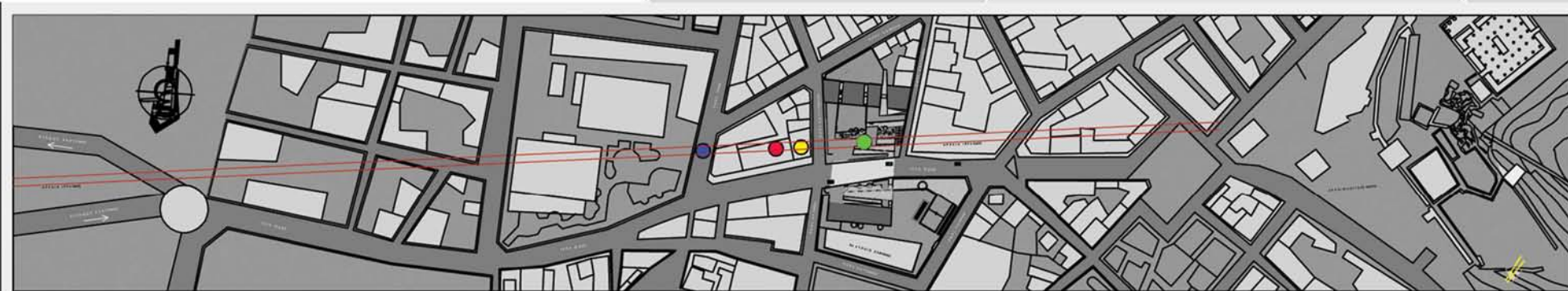
Η οδός αποκαλύφθηκε σε μήκος 31,70μ. και εμφανώς συνεχίζεται μέσα στο άσκαφτο και προς τις δύο κατευθύνσεις. Το πλάτος της οδού, δηλαδή η απόσταση μεταξύ των δύο αναλημμάτων της είναι 5μ. περίπου. Με ανασκαφική τομή, εγκάρσια στην πορεία της οδού, διαπιστώθηκε η ύπαρξη επτά αλεπάλληλων οδοστρωμάτων. Το ανώτερο από αυτά, αποτελεί τυπικό δείγμα λιθόστρωτου ρωμαϊκής οδοποιίας. Όπως προαναφέρθηκε, η αρχαία Ιερά Οδός συνέδεε την Αθήνα και την Ελευσίνα και μέσω αυτής στην αρχαιότητα κατέφθαναν οι μύστες στον ναό της Δήμητρας, ο οποίος βρίσκεται στον αρχαιολογικό χώρο της Ελευσίνας και στον οποίο τελούνταν τα Ελευσίνια Μυστήρια. Η οδός αυτή, λόγω της ιστορίας της και της διαχρονικής χρήσης από την αρχαιότητα σε διάφορες περιόδους, κρίνεται ιδιαίτερα αξιόλογη και άρα διατηρητέα, και συνεπώς θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη, όπου είναι δυνατό, να είναι ορατή από το κοινό, όπως έχει γίνει κατά το σχεδιασμό στην παρούσα μελέτη.

Επίσης, στην περιοχή έξω από το νότιο ανάλημμα της αρχαίας Ιεράς Οδού, υπάρχουν και μπορούν να διατηρηθούν 8 τάφοι από κροκαλοπαγείς λιθόπλινθους, οι οποίοι προέρχονται από διάφορες χρονικές περιόδους της αρχαιότητας (εικ.22).

Στη νοτιοανατολική περιοχή του οικοπέδου έχει αποκαλυφθεί κτίσμα κυκλικής κάτοψης, πιθανότατα κατά το ήμισυ, καθώς επίσης και τμήμα ορθογώνιας υστερορωμαϊκής δεξαμενής (εικ.24-26). Σύμφωνα με την αρχαιολογική αναφορά και τα δύο αυτά αρχαία υπολείμματα έχουν κριθεί διατηρητέα μνημεία και για το λόγο ότι η ισχυρή και συμπαγής κατασκευή τους δεν παρουσιάζει τεχνικά προβλήματα για τη διατήρησή τους.

Το βόρειο οικόπεδο δεν έχει ανασκαφθεί μέχρι σήμερα και, σύμφωνα με αρχαιολογικές τομές, δεν προβλέπεται η ύπαρξη αξιόλογων και επομένως διατηρητέων μνημείων εντός των ορίων του.

Στην εργασία τα δύο ανωτέρω οικόπεδα αντιμετωπίζονται ως ενιαία οικοπεδική έκταση, που διασχίζεται από τη σύγχρονη Ιερά Οδό και βρίσκεται σε απόσταση 400 μέτρων περίπου ανατολικά από τον αρχαιολογικό χώρο της Ελευσίνας, πάνω στην πορεία της αρχαίας Ιεράς Οδού.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ: - - - - - ΑΡΧΑΙΑ ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ

● ΟΔΟΣ ΙΡΙΔΟΣ_ΚΑΤΑΧΩΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ

● ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ_ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ

● ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ_ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ

● ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΥΣΙΝΙΑΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ)_ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ & ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ

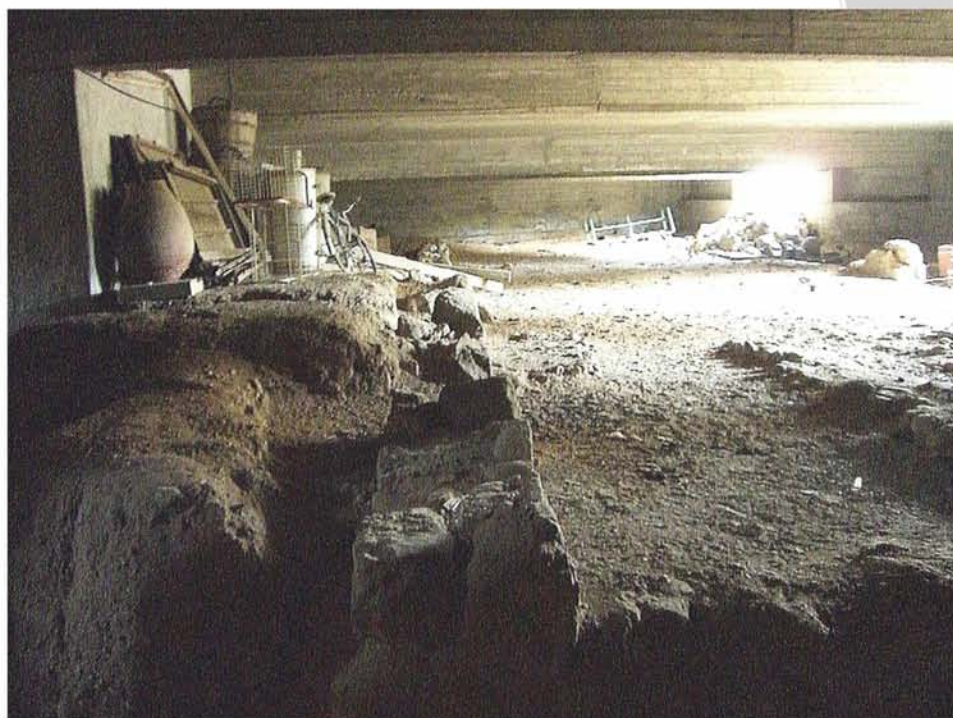
ΕΙΚ.6

ΕΙΚ.7: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΕΥΣΙΝΙΑΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ)_ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ & ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ

ΕΙΚ8.: ΟΔΟΣ ΙΡΙΔΟΣ_ΚΑΤΑΧΩΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ

ΕΙΚ.9: ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ_ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ

ΕΙΚ.10: ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ_ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ

ΕΙΚ.15 : ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΝΟΤΙΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣ _
ΛΗΨΗ ΑΠΟ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΑ

ΕΙΚ.16: ΣΥΖΕΥΞΗ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ

ΕΙΚ.17: ΟΡΙΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ

ΕΙΚ.18: ΟΡΙΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΟΔΟΥ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΕΙΚ.19: ΟΔΟΣ ΚΟΝΤΟΥΛΗ

ΕΙΚ.20: ΟΔΟΣ ΚΟΥΤΑΛΙΕΡΗ _
ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΟΡΙΟ ΝΟΤΙΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣ

εικ.11: ΣΥΖΕΥΞΗ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΠΑΓΚΑΛΟΥ ΚΑΙ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ

εικ.12: ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΝΟΤΙΟΤΕΡΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ _ ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ

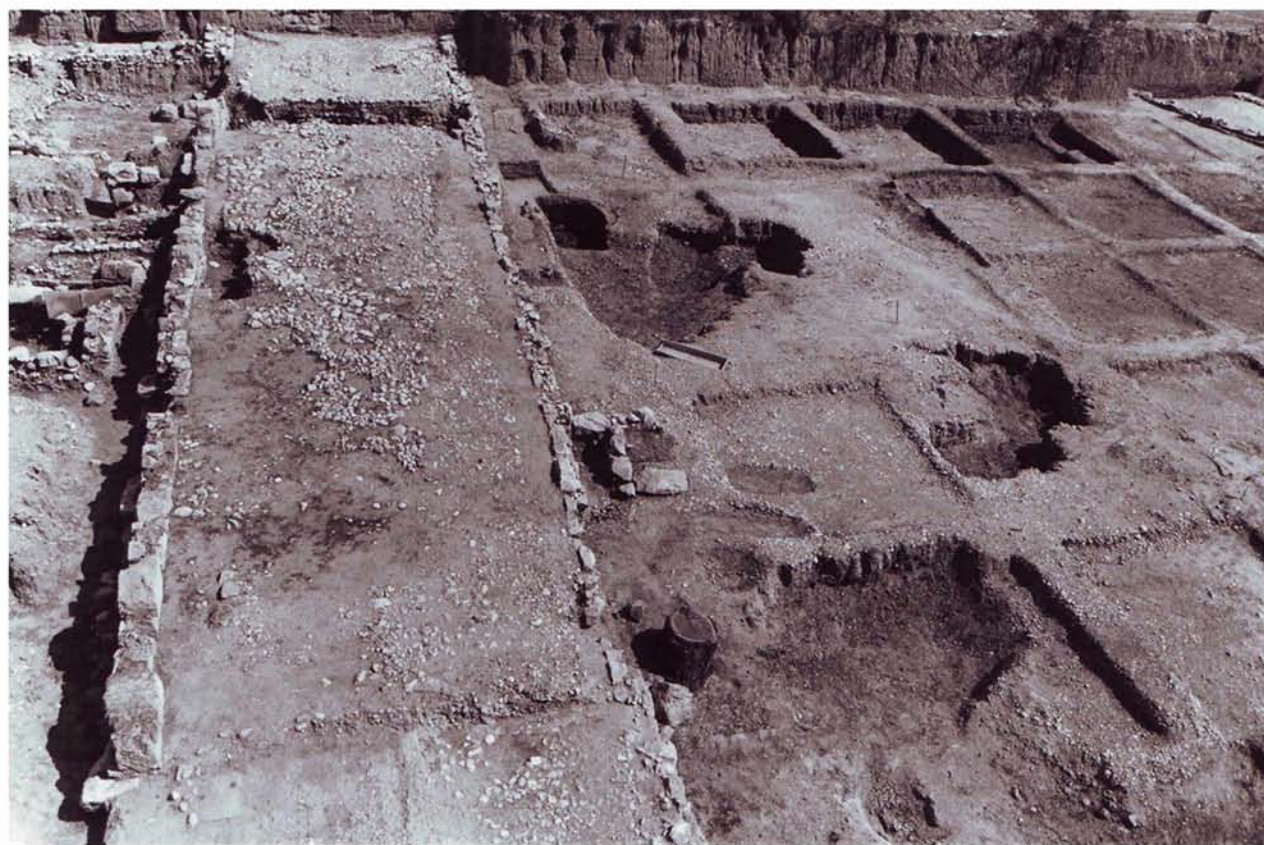
εικ.13: ΑΠΟΨΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ _ ΟΔΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗ

εικ.14: ΑΠΟΨΗ ΒΟΡΕΙΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ _ ΟΔΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΥ

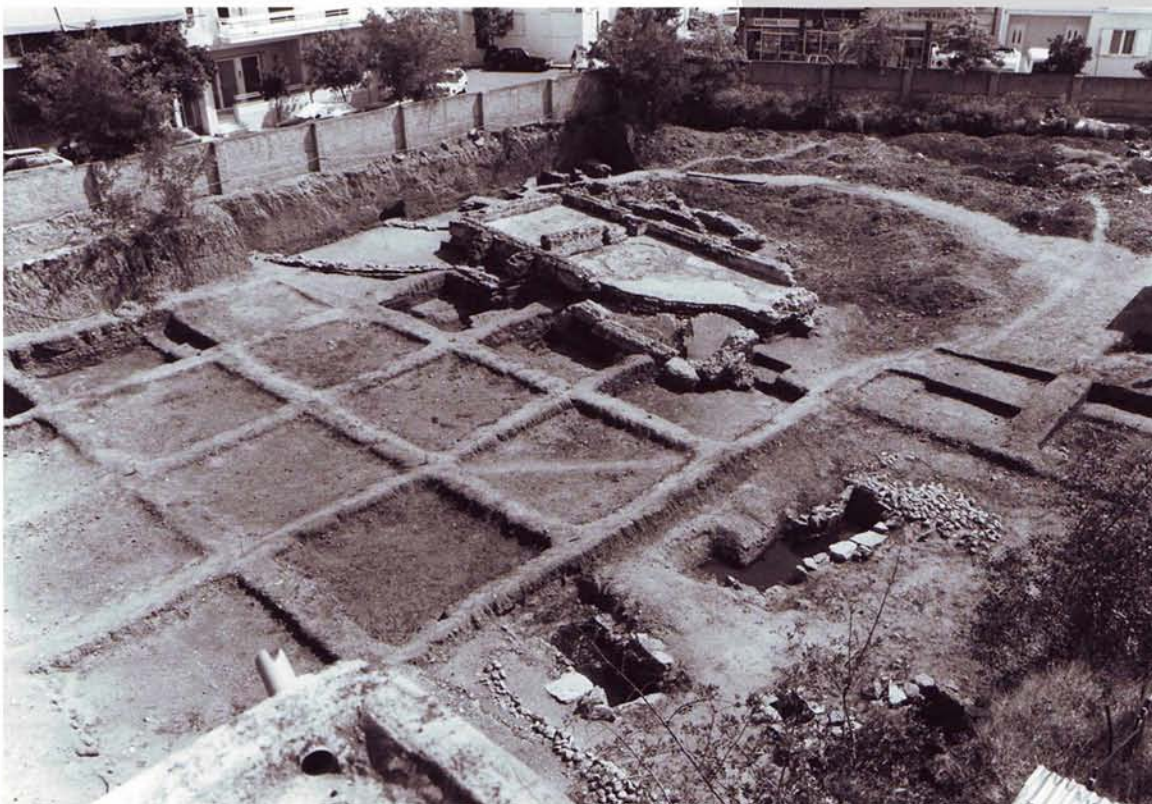
εικ.21: ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΑΦΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΣΩΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΝΟΤΙΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΟΣ 1975 ΕΩΣ ΤΟ ΕΤΟΣ 1999
ΛΗΨΗ ΑΠΟ ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΑ

εικ.22: ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΑΦΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΣΩΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΝΟΤΙΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΟΣ 1975 ΕΩΣ ΤΟ ΕΤΟΣ 1999
ΛΗΨΗ ΑΠΟ ΔΥΤΙΚΑ

ΕΙΚ.23: ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ ΠΟΥ ΔΙΑΣΩΖΕΤΑΙ ΣΤΟ ΝΟΤΙΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΟΣ 1975 ΕΩΣ ΤΟ ΕΤΟΣ 1999
ΛΗΨΗ ΑΠΟ ΔΥΤΙΚΑ

ΕΙΚ.24: ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΟΣ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΤΙΣΜΤΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΑΣ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΠΟΥ ΔΙΑΣΩΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΝΟΤΙΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΟΣ 1975 ΕΩΣ ΤΟ ΕΤΟΣ 1999
ΛΗΨΗ ΑΠΟ ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΑ

εικ.25: ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΟΣ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΤΙΣΜΤΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΑΣ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΠΟΥ ΔΙΑΣΩΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΝΟΤΙΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΟΣ 1975 ΕΩΣ ΤΟ ΕΤΟΣ 1999
ΛΗΨΗ ΑΠΟ ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΑ

εικ.26: ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΟΣ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΤΙΣΜΤΟΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΑΣ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ ΠΟΥ ΔΙΑΣΩΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΝΟΤΙΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΟΣ 1975 ΕΩΣ ΤΟ ΕΤΟΣ 1999
ΛΗΨΗ ΑΠΟ ΝΟΤΙΑ

3. ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

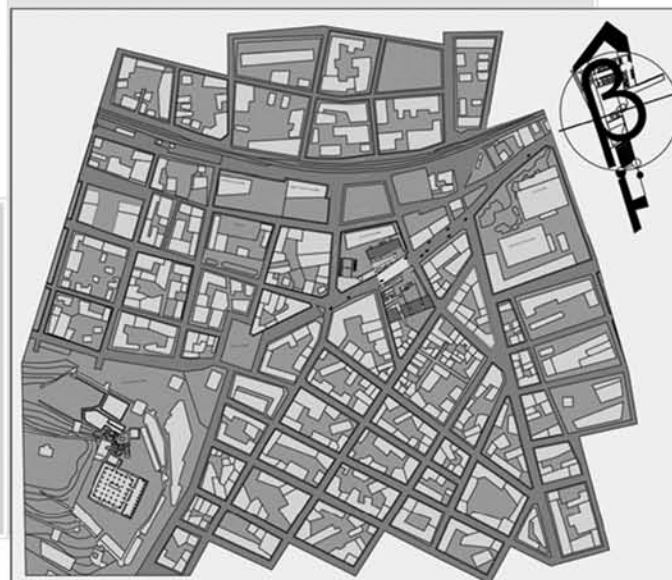
Το ενιαίο οικόπεδο μελέτης βρίσκεται σε κομβικό σημείο, καθώς πλησίον της συγκεκριμένης θέσης μπορεί να θεωρηθεί ότι διέρχονται τρία διαφορετικά συστήματα αξόνων (εικ.27). Το πρώτο σύστημα αξόνων νοείται ανατολικά του νότιου οικοπέδου μελέτης, σε διάταξη ώστε ένας από τους άξονές του να ακολουθεί έντονα την πορεία της αρχαίας Ιεράς Οδού καθώς και την παραλληλία οριζόντιων κτιρίων χαρακτηριστικών του ιστορικού παρελθόντος της πόλης της Ελευσίνας. Το δεύτερο σύστημα αξόνων νοείται νοτιοδυτικά του νότιου οικοπέδου μελέτης, σε διάταξη ώστε ο ένας από τους άξονες του να ακολουθεί την παραλληλία της μιας πλευράς του αρχαιολογικού χώρου της πόλης και ο άλλος την πορεία της παράκτιας ζώνης της πόλης. Το τρίτο σύστημα αξόνων νοείται βορειοδυτικά του βόρειου οικοπέδου μελέτης, σε διάταξη ώστε ένας από τους άξονές του να ακολουθεί την παραλληλία της άλλης πλευράς του αρχαιολογικού χώρου της πόλης και ο άλλος την παραλληλία των οδών των οικοδομικών τετραγώνων του συγκεκριμένου συστήματος της πόλης.

Ειδικότερα, το ενιαίο οικόπεδο μελέτης βρίσκεται, όπως προαναφέρθηκε, σε μικρή σχετικά απόσταση από τον αρχαιολογικό χώρο της πόλης (εικ.28). Στο χώρο αυτό βρίσκεται και η Υπηρεσία της Γ' Εφορείας Κλασικών και Προϊστορικών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού. Επίσης, σε μικρή σχετικά απόσταση βρίσκεται η κεντρική πλατεία της πόλης της Ελευσίνας και σε συνέχεια αυτής περιοχή με χώρους αναψυχής, εφαπτομενικά του αρχαιολογικού χώρου. Ακόμη, σε μικρή απόσταση υπάρχει το Δημαρχείο της πόλης με τον περιβάλλοντα χώρο της πλατείας του, στην οποία διατηρούνται αρχαιολογικά ευρήματα. Πολύ κοντά βρίσκεται η εμπορική ζώνη της πόλης, η οποία συνεχίζεται και στο τμήμα της Ιεράς Οδού της περιοχής. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, εφαπτομενικά του οικοπέδου μελέτης βρίσκεται σχολείο και πολύ κοντά σε αυτό ένα ακόμη σχολικό συγκρότημα. Ανατολικά του οικοπέδου μελέτης και πολύ κοντά σε αυτό βρίσκονται οι αθλητικές εγκαταστάσεις της περιοχής με πολλαπλές δραστηριότητες. Στην κοντινή περιοχή δεν υπάρχουν βιομηχανικές μονάδες και έχουν αναπτυχθεί κυρίως οικιστικές χρήσεις.

Όλα τα ανωτέρω πολεοδομικά δεδομένα, μαζί με μια σειρά παραμέτρων αρχαιολογικού και πολιτιστικού περιεχομένου, αποτέλεσαν τη βάση για την προτεινόμενη παρέμβαση αστικού σχεδιασμού μικρής κλίμακας στην πόλη της Ελευσίνας.

εικ.27: τμήμα τοπογραφικής κάτοψης πόλης και 3 συστήματα αξόνων

εικ.28: τμήμα τοπογραφικής κάτοψης πόλης

4. ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ

Τα κτίρια με τους χώρους τους και οι διαμορφώσεις των εξωτερικών χώρων που έχουν προβλεφθεί και αναφέρονται παρακάτω, έγιναν με κριτήριο τις ανάγκες που πρέπει να ικανοποιούνται σε Κέντρα τέτοιου τύπου.

Διοικητικοί χώροι:

- Γραφειακοί χώροι Ι.Ε.Ρ.Α. 273.5 τ.μ. εκ των οποίων Αίθουσα συνεδριάσεων 18τ.μ.
- Γραφεία διοίκησης μουσειακού χώρου και χώροι προσωπικού μουσείου 175 τ.μ.
- Γραφείο πληροφοριών Κέντρου 12.6 τ.μ.
- Γραφείο πληροφοριών βιβλιοθήκης 5.45 τ.μ.
- Βεστιάριο 14.1 τ.μ.
- Χώρος φυλάκιου για χώρο στάθμευσης οχημάτων 32.27 τ.μ.

Χώροι ενημέρωσης:

- Χώρος μόνιμων εκθέσεων Μουσείου 273.5 τ.μ.
- Χώρος περιοδικών εκθέσεων Μουσείου 274.6 τ.μ.
- Βιβλιοθήκη 296.4 τ.μ. με χώρο αναγνωστηρίων 186.4 τ.μ. και με χώρο αναμονής 35.6 τ.μ.
- Αμφιθέατρο διαλέξεων, σεμιναρίων και παρουσιάσεων 273.5 τ.μ.
- Χώρος υπολογιστών βιβλιοθήκης 50.3 τ.μ.
- Ημιπαίθριος εργαστηριακός χώρος ανασκαφικής αναπαράστασης 32,20 τ.μ.

Εργαστηριακοί χώροι Ι.Ε.Ρ.Α. :

- Αίθουσα σχεδιαστηρίων 89.5 τ.μ.
- Αίθουσα εργαστηριακών σεμιναρίων 98.5 τ.μ.

Χώροι αναψυχής:

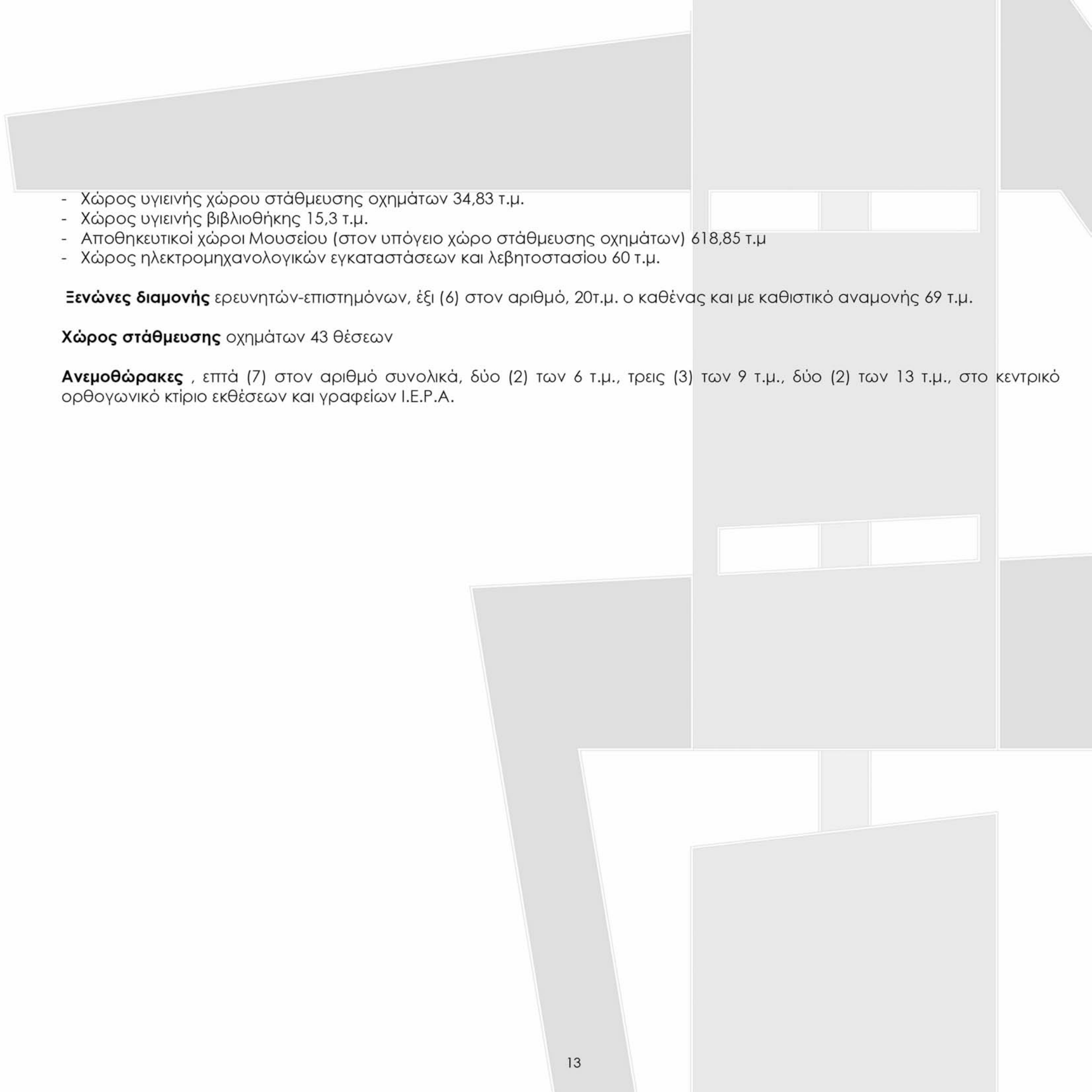
- Χώρος καφεστιατορίου 134 τ.μ.
- Χώρος ίντερνετ καφέ 61 τ.μ.
- Κεντρικό αίθριο 204 τ.μ.
- Πλατεία βόρειου οικοπέδου 1167,2τ.μ.
- Πλατεία νότιου οικοπέδου 3196,5τ.μ.

Χώροι αγοράς:

- Πωλητήριο 65 τ.μ.
- Βιβλιοπωλείο 81 τ.μ.

Βοηθητικοί χώροι:

- Χώρος αναμονής αμφιθεάτρου 64 τ.μ.
- Χώρος αναμονής βιβλιοθήκης 17 τ.μ.
- Χώρος υγιεινής καφεστιατορίου 15 τ.μ.
- Χώρος υγιεινής κεντρικού αιθρίου 23 τ.μ.
- Χώρος υγιεινής εκθέσεων Μουσείου 23 τ.μ.
- Χώρος υγιεινής γραφείων Ι.Ε.Ρ.Α. 23 τ.μ.

-
- Χώρος υγιεινής χώρου στάθμευσης οχημάτων 34,83 τ.μ.
 - Χώρος υγιεινής βιβλιοθήκης 15,3 τ.μ.
 - Αποθηκευτικοί χώροι Μουσείου (στον υπόγειο χώρο στάθμευσης οχημάτων) 618,85 τ.μ
 - Χώρος ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και λεβητοστασίου 60 τ.μ.

Ξενώνες διαμονής ερευνητών-επιστημόνων, έξι (6) στον αριθμό, 20τ.μ. ο καθένας και με καθιστικό αναμονής 69 τ.μ.

Χώρος στάθμευσης οχημάτων 43 θέσεων

Ανεμοθώρακες , επτά (7) στον αριθμό συνολικά, δύο (2) των 6 τ.μ., τρεις (3) των 9 τ.μ., δύο (2) των 13 τ.μ., στο κεντρικό ορθογωνικό κτίριο εκθέσεων και γραφείων Ι.Ε.Ρ.Α.

5. Ο ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ : ΚΥΡΙΕΣ ΙΔΕΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Η προτεινόμενη αστική παρέμβαση μικρής κλίμακας αναπτύσσεται με βάση τη γραμμική πορεία που διαγράφει η σύγχρονη Ιερά Οδός στο τμήμα της μπροστά από τα δύο οικοπέδα μελέτης. Το τμήμα αυτό της Οδού, διαχωρίζει τα δύο αυτά οικοπέδα. Στόχος της πρότασης είναι η Ιερά Οδός, αντί για διαχωριστικό, να λειτουργεί ως ενοποιητικό στοιχείο ανάμεσα στα δύο οικοπέδα. Αυτό επιτυγχάνεται με το σχεδιασμό μιας ενιαίας πλατείας, που περιλαμβάνει και το τμήμα αυτό της Ιεράς Οδού μέσα στον πυκνό ιστό της πόλης της Ελευσίνας. Πρόκειται για ένα σημείο της πόλης, το οποίο για τον επισκέπτη αποτελεί ουσιαστικά το πέρασμα κατά την είσοδό του στην Ελευσίνα (εικ.29).

Με βάση τις ιστορικές πηγές, όπως προαναφέρθηκε, σε απόσταση περίπου 400 μέτρων από τη θέση του οικοπέδου μελέτης κατέληγε η ιερά πομπή των μυστών που έπαιρναν μέρος στα Ελευσίνια Μυστήρια [8], δηλαδή στον τόπο του σημερινού αρχαιολογικού χώρου της πόλης. Επρόκειτο για μία πομπή-πορεία, κατά την οποία συνέβαιναν ποικίλα περιστατικά και γεγονότα και η οποία θυμίζει σύγχρονη παρέλαση. Άλλωστε, το όνομα της πόλης «Ελευσίνα» προέρχεται από το ρήμα ελαύνω και την απορρέουσα λέξη «έλευσις», που σχετίζονται με τις λέξεις «παρελαύνω» και «παρέλασις». Συνεπώς, η χρήση που προτείνεται στην περιοχή μελέτης είναι να είναι τουλάχιστον «ιερή», όπως ήταν και η έλευση του κόσμου στην Ελευσίνα μέσω του περάσματος της αρχαίας Ιεράς Οδού μέσα από το οικόπεδο μελέτης.

Η συνολική αρχιτεκτονική σύνθεση βασίζεται πάνω σε επιμέρους αρχιτεκτονικούς χειρισμούς, οι οποίοι στηρίζονται στο εννοιολογικό υπόβαθρο και τη σημασία του ονόματος της πόλης.

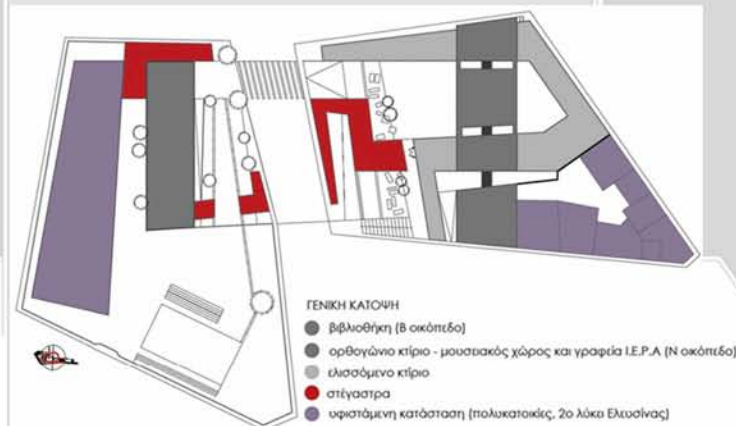
ΕΝΑΣ ΑΞΟΝΑΣ _ ΠΕΝΤΕ ΧΑΡΑΞΕΙΣ

Ενώ το πέρασμα της Ιεράς Οδού διαχωρίζει τα δύο οικοπέδα, η χάραξη ενός γραμμικού άξονα κάθετα σε αυτή επιτυγχάνει την «ενοποίησή» τους με την πρόβλεψη ζώνης κατά μήκος του άξονα αυτού (εικ.30). Ο άξονας αυτός από βορρά προς νότο εξελίσσεται μεταφορικά σαν τη ράχη μιας χτένας μαλλιών (εικ.31,32), πάνω στην οποία συγκρατούνται τα επιμέρους στοιχεία της, τα δόντια. Στην πραγματικότητα ο άξονας αυτός διασχίζει και τα δύο οικοπέδα, με αφετηρία την κεντρική είσοδο του σχολείου, που ανήκει στο βόρειο οικόπεδο και με κατάληξη την πλατεία, στο νοτιότερο τμήμα του νότιου οικοπέδου, μέσω της οποίας ο επισκέπτης μπορεί να φύγει προς τη γύρω περιοχή, εκτός του κτιριακού συγκροτήματος.

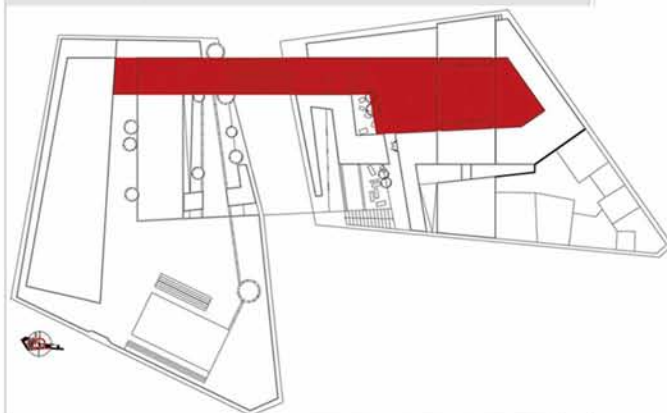
Ο τρόπος κάλυψης του νότιου οικοπέδου ακολουθεί εν μέρει τη λογική της συμπλήρωσης της περιμέτρου του οικοδομικού τετραγώνου, με τέτοιο τρόπο ώστε να δημιουργείται ανοιχτό μέτωπο στη σύγχρονη Ιερά Οδό.

Στην περίπτωση που η «ράχη της χτένας» παραλληλίζεται με το βόρειο-νότιο κεντρικό άξονα, τότε τα «δόντια της χτένας», όντας παράλληλα μεταξύ τους, δημιουργούν σχεδόν παράλληλες χαράξεις με την Ιερά Οδό. Πρόκειται για υφιστάμενες αρχαιολογικές χαράξεις και για νέες χαράξεις, χαράξεις στέγασης στους υπαίθριους χώρους, κτιριακές χαράξεις, χαράξεις διαμόρφωσης εδάφους και υψομετρικές χαράξεις.

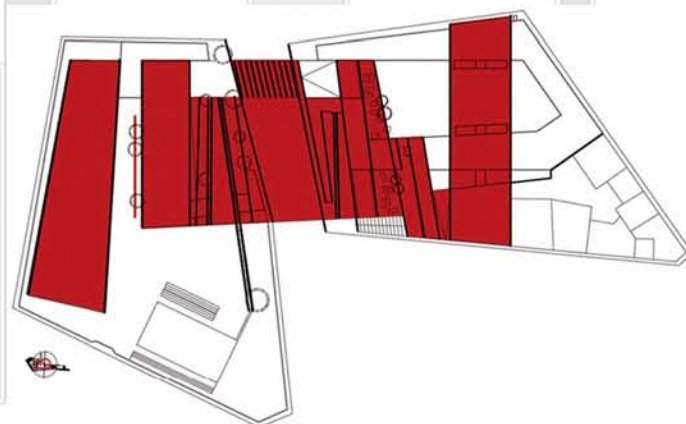
Όσον αφορά στις υφιστάμενες αρχαιολογικές χαράξεις, αυτές παίζουν ρόλο δεσμευτικό στην εξέλιξη του γενικού αρχιτεκτονικού χειρισμού. Από την αρχαιότητα η αρχαία Ιερά Οδός αποτελούσε βασικό άξονα, στον οποίο

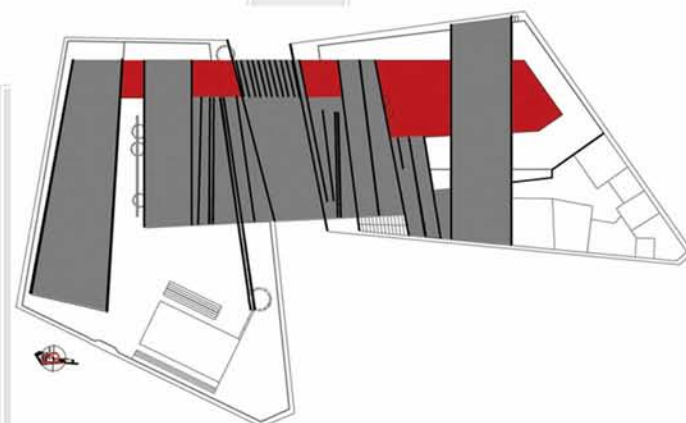
εικ.29: γενική κάτοψη

εικ.30: βασικός άξονας σύνδεσης Β και Ν οικοπέδου

εικ.31: παράλληλες χαράξεις εντός των οικοπέδων στον άξονα ΑΔ - παράλληλα με την αρχαία Ιερά Οδό

εικ.32: συγκράτηση χαράξεων (ΑΔ) από βασικό άξονα (ΒΔ)

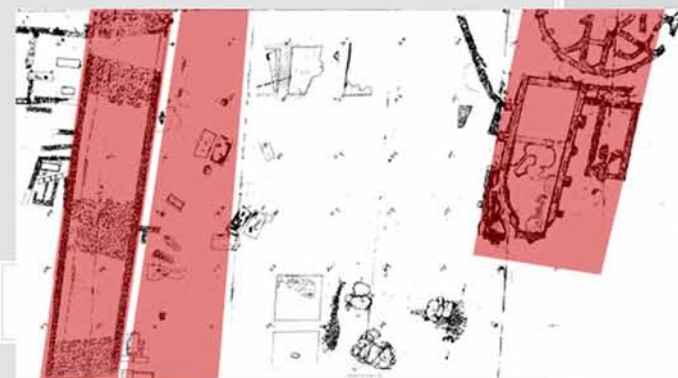
παράλληλα οργανώνονταν κατοικίες, κτίρια άλλων χρήσεων, νεκροταφεία κ.λπ. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός, ότι το τμήμα της ορθογώνιας υστερορωμαϊκής δεξαμενής που διατηρείται, αποτελεί βασική πολεοδομική χάραξη της αρχαίας πόλης και ο άξονάς του ταυτίζεται με τον έναν από τους δύο άξονες του πρώτου νοητού συστήματος αξόνων, που αναφέρθηκε σε προηγούμενη ενότητα. Άλλωστε, δεν είναι τυχαίο το γεγονός, ότι η χάραξη της δεξαμενής αυτής είναι παράλληλη με την αρχαία Ιερά Οδό (εικ.33). Η ζώνη στην οποία βρίσκονται οι αρχαίοι τάφοι, που διατηρούνται, είναι και αυτή, για τους ίδιους λόγους, παράλληλη με την εν λόγω χάραξη. Επιπλέον η δημιουργία καθιστικών, που προβλέπονται στην παρούσα μελέτη, οργανώνονται εντός της ζώνης αυτής με σκοπό την εναλλαγή κίνησης-στάσης, κατά την είσοδο του επισκέπτη εντός του Κέντρου από τη σύγχρονη Ιερά Οδό.

Όσον αφορά στις χαράξεις στέγασης στους υπαίθριους χώρους, που προβλέπονται, πρόκειται για τόπους διέλευσης ή προσωρινής παραμονής του χρήστη ανάλογα με την εκάστοτε λειτουργία. Πιο συγκεκριμένα, σχεδιάστηκαν ένα κεντρικό στέγαστρο στην πορεία εισόδου προς το Κέντρο από την Ιερά Οδό, δύο στέγαστρα επί των πεζοδρομίων της Ιεράς Οδού στις στάσεις των λεωφορείων, στα δύο ρεύματα κυκλοφορίας, προς εξυπηρέτηση των επισκεπτών του Κέντρου, των μαθητών του σχολείου και των κατοίκων της γύρω περιοχής. Επίσης έχει προβλεφθεί και στέγαστρο στην περιοχή εισόδου των επισκεπτών στη Βιβλιοθήκη καθώς και στέγαστρο στη περιοχή εισόδου του σχολείου.

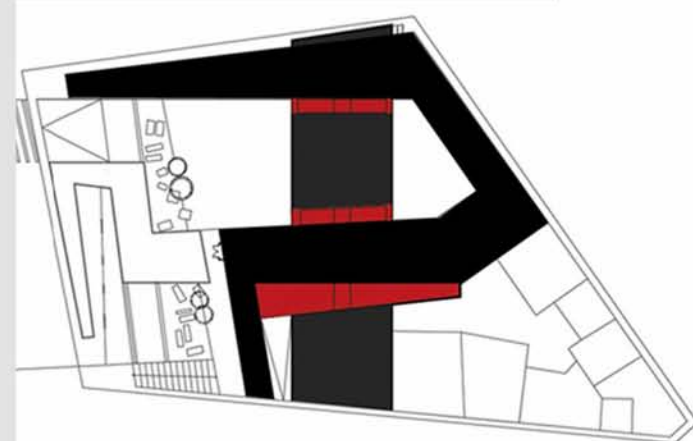
Οι κτιριακές χαράξεις αναφέρονται στις χρήσεις που διαθέτει το Κέντρο: έρευνα, μελέτη, πείραμα, εργασία, συνεδρίαση, παρουσίαση, έκθεση και ενημέρωση. Συγκεκριμένα, δύο από τις κτιριακές χαράξεις ακολουθούν τις υφιστάμενες αρχαιολογικές χαράξεις και αποτελούν το υπόβαθρο του σχεδιασμού. Πρόκειται για τον ορθογώνιο όγκο της βιβλιοθήκης (βόρειο οικόπεδο) και τον ορθογώνιο στιβαρό κτιριακό όγκο πολλαπλών χρήσεων (νότιο οικόπεδο). Ο δεύτερος αυτός όγκος περιλαμβάνει το αμφιθέατρο στο επίπεδο του ισόγειου, τους χώρους εκθέσεων του Μουσείου στο πρώτο επίπεδο, και τους γραφειακούς χώρους Ι.Ε.Ρ.Α. καθώς και τους εργαστηριακούς χώρους στο δεύτερο επίπεδο (εικ.34). Αυτοί είναι οι βασικοί χώροι που απαρτίζουν το κτίριο. Ο κτιριακός αυτός όγκος μεταφορικά φιλτράρεται, διαπερνάται, τρυπάται ή και τεμαχίζεται από μία «μονοκονδυλιά», η οποία τείνει να συμπληρώσει περιμετρικά το οικοδομικό τετράγωνο. Ο «εν κινήσει» όγκος της «μονοκονδυλιάς» διαθέτει διοικητικούς χώρους, χώρους αναψυχής, χώρους αγοράς, βοηθητικούς χώρους και ξενώνες διαμονής. Με τον τρόπο αυτό παράγεται μία νέα εναλλακτική μορφή όγκου, στην οποία αλληλοεμπλέκονται οι χρήσεις.

Όσον αφορά στις χαράξεις διαμόρφωσης εδάφους, η οργάνωσή τους γίνεται σύμφωνα με τη λειτουργία που η κάθε μία εξυπηρετεί: είτε ως προείσοδος στο προαύλιο του σχολείου, είτε ως υποχρεωτική πορεία εισόδου του επισκέπτη από την Ιερά Οδό προς την πλατεία στο νότιο οικόπεδο, είτε ακόμα ως εναλλαγή στάσης (υπαίθρια και ημιυπαίθρια καθιστικά) και κίνησης (διαδρομές και ράμπες διαφορετικής δαπεδόστρωσης) για τον εκάστοτε περιπατητή (εικ.35).

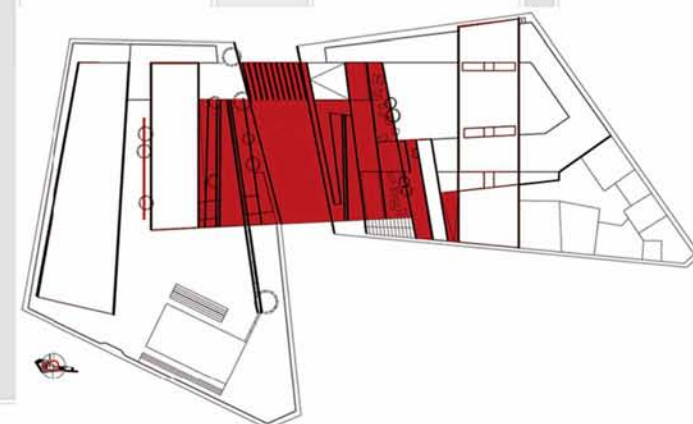
Όσον αφορά στις υψομετρικές χαράξεις, ο σχεδιασμός ραμπών εξυπηρετεί την άνοδο και κάθοδο του επισκέπτη, είτε στο επίπεδο του υπόγειου χώρου στάθμευσης, είτε στο επίπεδο του χώρου της Βιβλιοθήκης, είτε στο εσωτερικό του ορθογώνιου κτιρίου. Πρόκειται δηλαδή για ράμπες, οι οποίες έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να συμμετέχουν και αυτές στην ενίσχυση της παραλληλίας της σύγχρονης και αρχαίας Ιεράς Οδού (εικ.36).

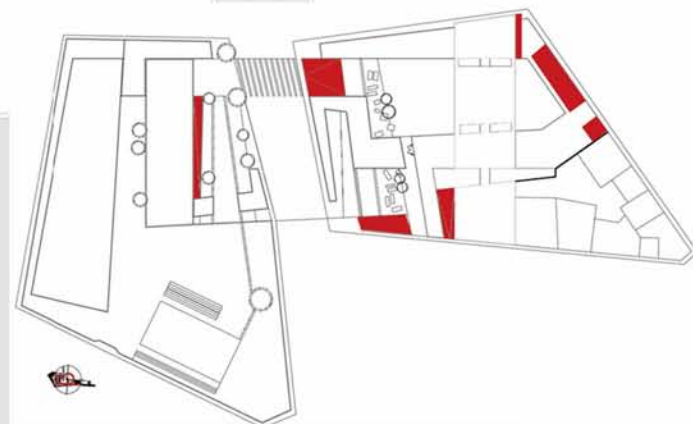
εικ.33: παραλληλία τριών αρχαιολογικών περιοχών στο νότιο οικόπεδο μελέτης

εικ.34: ορθογωνικός όγκος και ελυσσόμενος όγκος

εικ.35: παραλληλία χαράξεων διαμόρφωσης εδάφους

εικ.36: υψομετρικές χαράξεις (σκάλες, ράμπες)

ΤΟΠΟΙ ΚΙΝΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΣΗΣ

Η «διάχυση» της χάραξης της σύγχρονης Ιεράς Οδού προς τις δύο επιμέρους πλατείες των δύο οικοπέδων πραγματοποιείται μέσω της συνεχούς εναλλαγής κίνησης και στάσης. Η κίνηση των οχημάτων στην Ιερά Οδό αποτελεί την αφετηρία της «διάχυσης» (εικ.37).

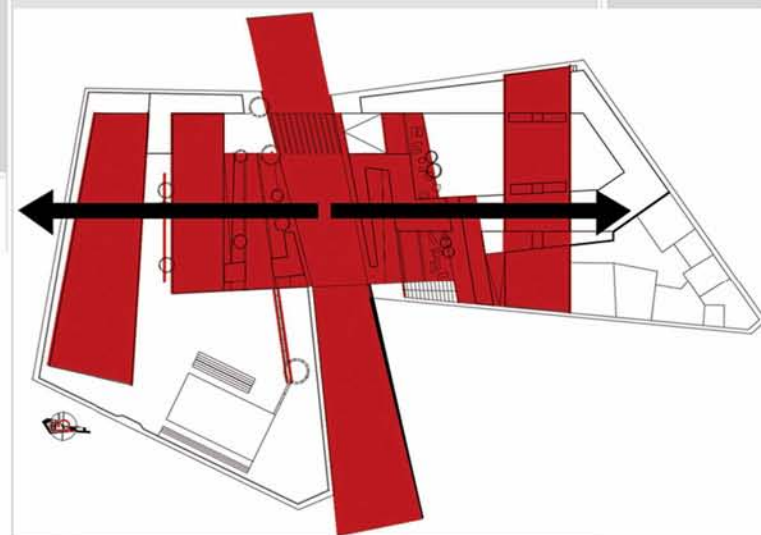
Εξετάζοντας την εναλλαγή στάσης-κίνησης στο νότιο οικόπεδο, την κίνηση των οχημάτων διαδέχεται η στάση λεωφορείων για τους πεζούς. Πίσω από τη στάση υπάρχουν κινούμενα πανέλα, τα οποία εξυπηρετούν τη συμβολοποίηση, μέσω της οποίας γίνεται ενημέρωση του κοινού σχετικά με την προέλευση των αρχαιολογικών ευρημάτων, που διατηρούνται εντός της πλατείας. Τα πανέλα αυτά είναι κινούμενα παράλληλα προς τον άξονα της Ιεράς Οδού, ενισχύοντας έτσι συμβολικά την έννοια της «οδού» ως άξονα ροής. Τη χάραξη των κινούμενων πανέλων διαδέχεται η υποχρεωτική κίνηση-διαδρομή του περιπατητή, προκειμένου να εισέλθει στην πλατεία του νότιου οικοπέδου. Η επιτηδευμένη πορεία πρόσβασης στην πλατεία, η οποία έχει προβλεφθεί έτσι ώστε ο επισκέπτης να βιώνει την αρχαία Ιερά Οδό υποχρεωτικά, βαδίζοντας συγχρόνως και παράλληλα προς τη σύγχρονη Ιερά Οδό, «τέμνει» κάθετα τον κεντρικό άξονα της συνολικής παρέμβασης. Σημειώνεται ότι ο κεντρικός αυτός άξονας διακόπτεται από τον αναλημματικό τοίχο της αρχαίας Ιεράς Οδού, γεγονός που αλλάζει την πορεία εισόδου του περιπατητή στην πλατεία. Η πορεία της κίνησης επί της αρχαίας οδού καταλήγει σε θέση εντός του κτιρίου του Κέντρου, πέραν της οποίας ο επισκέπτης μπορεί να συνεχίσει την πορεία του, παράλληλα με την αρχαία Ιερά Οδό, μέσω ράμπας που οδηγεί στον πρώτο όροφο του κτιρίου.

Εξετάζοντας την εναλλαγή στάσης-κίνησης στο βόρειο οικόπεδο, την κίνηση των οχημάτων διαδέχεται και πάλι η στάση λεωφορείων για τους πεζούς. Τη στάση λεωφορείων διαδέχεται η εδαφική χάραξη εισόδου στο προαύλιο του σχολείου. Στη διαδρομή των μαθητών με κατεύθυνση το προαύλιο του σχολείου έχουν προβλεφθεί εκατέρωθεν δύο χαράξεις στάσης με καθίσματα. Τις δύο αυτές χαράξεις στάσης διαδέχεται μία άλλη χάραξη, υψομετρική, που δηλώνει κίνηση και είναι η ράμπα προς την περιοχή εισόδου της Βιβλιοθήκης στο υπόγειο επίπεδο. Οι χαράξεις στο βόρειο οικόπεδο της μελέτης ολοκληρώνονται με τη χάραξη του κτιρίου της Βιβλιοθήκης, το οποίο τοποθετείται παράλληλα προς αυτές και φαίνεται να «μιμείται» σε μικρότερη κλίμακα τη διάταξη του σχολικού κτιρίου.

ΥΨΟΜΕΤΡΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΙΣ ΔΥΟ ΠΛΑΤΕΙΕΣ

Το κάθε οικόπεδο μελέτης, με διαχωριστική χάραξη τη σύγχρονη Ιερά Οδό, φέρει τα δικά του χαρακτηριστικά που αυτό κληρονόμησε ή όχι από το παρελθόν.

Στο βόρειο οικόπεδο δεν προβλέπεται ύπαρξη αξιολογών και επομένως διατηρητέων μνημείων εντός των ορίων του, και για το λόγο αυτό η τελική στάθμη της πλατείας σε αυτό ταυτίζεται με τη στάθμη της επιφάνειας της σύγχρονης πόλης. Στο νότιο οικόπεδο όμως, λόγω των υφιστάμενων αρχαιολογικών αποσπασμάτων, η στάθμη του επιπέδου της πλατείας καθώς και η στάθμη του ισογείου του κτιρίου έχουν προβλεφθεί κάτω από τη στάθμη 0.00 και συγκεκριμένα σε βάθος -1,50 μ.

εικ.37 :
διάχυση Ιεράς Οδού εντός του Β και Ν οικοπέδου μέσω χαράξεων:
υφιστάμενες αρχαιολογικές
κτιριακές
εδαφικής διαμόρφωσης
υψομετρικές
στέγασσης

Η βύθιση της στάθμης του νότιου οικοπέδου θεωρείται, με αναγωγή στο μύθο της λατρείας της θεάς Δήμητρας, ότι παραπέμπει συμβολικά στην κάθοδο της Περσεφόνης, κόρης της θεάς, στον Άδη, μετά την αρπαγή της από τον Πλούτωνα. Ειδικότερα το κτίριο και η πλατεία του νότιου οικοπέδου, παραπέμπουν συμβολικά, ως μία ενότητα, στη διαμονή της Περσεφόνης στον κάτω κόσμο για χρονικό διάστημα έξι μηνών και χαρακτηρίζονται από μία εσωστρέφεια λόγω της βύθισής τους. Από την άλλη, το βόρειο οικόπεδο μελέτης που βρίσκεται στη στάθμη 0.00, δεν παρουσιάζει στοιχεία εσωστρέφειας και παραπέμπει συμβολικά στη διαμονή της Περσεφόνης στη Γη για χρονικό διάστημα έξι μηνών (εικ.38).

ΕΛΙΣΣΟΜΕΝΟ ΚΤΙΡΙΟ

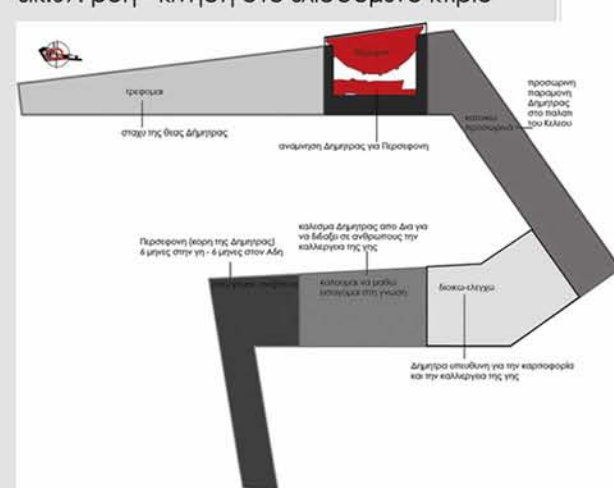
Το ελίσσόμενο κτίριο, που ανήκει στο νότιο οικόπεδο και αναφέρεται στον «εν κινήσει» όγκο της «μονοκονδυλιάς», όπως περιγράφηκε ανωτέρω, συγκεντρώνει αποσπασματικές και δευτερεύουσες λειτουργίες του κτιριολογικού προγράμματος (εικ.39). Οι αποσπασματικές αυτές λειτουργίες είναι ο χώρος του καφεστιατορίου, ο χώρος του ίντερνετ καφέ, το πωλητήριο, το βιβλιοπωλείο, οι ξενώνες διαμονής των ερευνητών-επιστημόνων, ο χώρος του προσωπικού του μουσείου, το γραφείο διοίκησης του μουσείου, ο χώρος αναμονής και το κεντρικό αίθριο (εικ.40).

Η χάραξη της πορείας του κτιρίου συμβολίζει την πορεία της ιερής πομπής [9] προς το ναό της λατρείας της θεάς Δήμητρας. Η πομπή, σύμφωνα με τις μαρτυρίες γραπτών κειμένων, περιελάμβανε ποικίλα αποσπασματικά δρώμενα μέχρι το τέρμα της, όπως για παράδειγμα οι ύμνοι και οι χοροί σε διάφορα σημεία της αρχαίας Ιερής Οδού και οι γεφυρισμοί [10], που αφορούσαν πειράγματα προς τους μύστες στη γέφυρα του ελευσινιακού Κηφισού.

Πέρα από τα μυθολογικά αποσπασματικά δρώμενα της ιερής πομπής σε εννοιολογικό επίπεδο, οι αποσπασματικές λειτουργίες του ελίσσόμενου κτιρίου σχετίζονται με τα αποσπάσματα της καθημερινής ζωής και αυτά, με τη σειρά τους, με τα αρχαιολογικά υπολείμματα της πόλης, τα οποία ήταν και αυτά κάποτε αποσπάσματα ζωής. Για παράδειγμα, μια αποσπασματική λειτουργία του ελίσσόμενου κτιρίου είναι το ενέργημα του κατοικώ-διαμένω (ξενώνες ερευνητών). Ένα αρχαιολογικό υπόλειμμα της πόλης μπορεί να αποτελεί το τμήμα των θεμελίων μιας αρχαίας κατοικίας, το οποίο έρχεται στο φως κατά τη διαδικασία ενός ανασκαφικού έργου. Με αναγωγή στο μύθο της αρπαγής της Περσεφόνης, ως συνέχεια του προηγούμενου παραδείγματος, η θεά Δήμητρα κατοίκησε προσωρινά στο παλάτι του βασιλιά Κελεού στην Ελευσίνα. Η έννοια της προσωρινής κατοίκησης, λοιπόν, υπάρχει όχι μόνο μέσα στο μύθο που μόλις προαναφέρθηκε, αλλά και ως λειτουργία του κτιριολογικού προγράμματος (ξενώνες) καθώς και ως απόσπασμα ζωής που προέρχεται από το παρελθόν (θεμέλια αρχαίας κατοικίας) (εικ.41).

ΟΡΘΟΓΩΝΙΚΟ ΚΤΙΡΙΟ

Το ρόλο της συγκράτησης των περιστατικών που εξελίσσονται στο ελίσσόμενο κτίριο, καλείται να παίξει το στιβαρό ορθογώνιο κτιριακό σώμα, στο

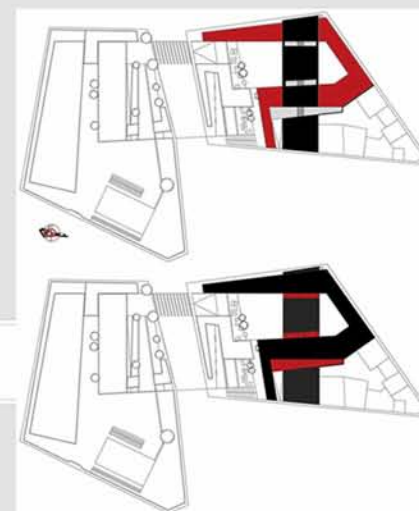
- 1) ξενώνες (παρέμβαση)
- 2) υπόλειμμα κτίσματος (αρχ.περιοχή 3)
- 3) προσωρινή παραμονή Δήμητρας στο παλάτι του Κελεού στην Ελευσίνα

οποίο συγκεντρώνονται η έρευνα, η εξέλιξη και ο πολιτισμός. Πρόκειται για τον όγκο που επιστεγάζει το ελίσσόμενο κτίριο, το οποίο ταυτόχρονα αποκαλύπτεται μέσω των «ουλών» του δώματος του ορθογωνικού κτιρίου, που έχουν προβλεφθεί και αντιστοιχούν σε ανοίγματα του δώματος (εικ.42). Ορισμένες από τις βασικές λειτουργίες του ορθογωνικού κτιρίου εξελίσσονται σε δύο επίπεδα ορόφων και περιγράφονται στη συνέχεια συνοπτικά (εικ.42,43):

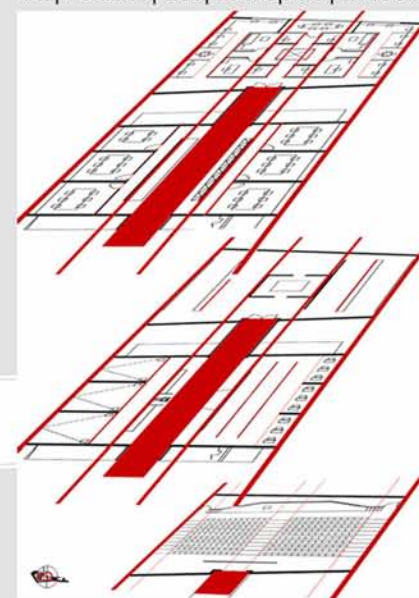
Αρχίζοντας από το δεύτερο όροφο, σε αυτόν βρίσκονται οι βάσεις των δεδομένων του Ι.Ε.Ρ.Α., το οποίο έχει ως κύριο αντικείμενο την έρευνα για τη δημιουργία καταλόγου των σημαντικότερων αρχαιολογικών θέσεων της Δυτικής Αττικής. Πιο συγκεκριμένα, γίνεται επεξεργασία σχετικά με τις περιβαλλοντικές πληροφορίες, τη χρονολόγηση, τις αναφορές, το φωτογραφικό υλικό και άλλες γενικές πληροφορίες από τις αρχαιολογικές θέσεις. Το Σύστημα Πληροφοριών προσφέρει τη δυνατότητα σύνθεσης των διαφορετικών επιπέδων πληροφοριών και την απεικόνιση διαφορετικών θεματικών χαρτών των αρχαιολογικών θέσεων της περιοχής. Με τον τρόπο αυτό το έργο του Κέντρου μπορεί να αποτελέσει το υπόβαθρο για τη δημιουργία ενός Ηλεκτρονικού Αρχαιολογικού Κτηματολογίου, το οποίο θα έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιείται για τη διαμόρφωση της αναπτυξιακής πολιτικής. Επίσης θα αποτελεί ένα λεπτομερή οδηγό των πολιτισμικών πόρων της περιοχής, με άμεσες επιπτώσεις στον τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων που σχετίζονται με τη διατήρηση, προστασία και διαχείριση των πολιτιστικών πόρων. Για το λόγο αυτό στον ίδιο όροφο έχουν προβλεφθεί και τα αντίστοιχα γραφεία υπαλλήλων-ερευνητών, τα οποία είναι τεχνολογικά εξοπλισμένα για τη διαχείριση της πληροφορίας. Υπάρχουν επίσης και εργαστηριακοί χώροι, χώροι σεμιναρίων και χώροι ανταλλαγής ιδεών και λήψης αποφάσεων.

Παράλληλα, σκοπός του Κέντρου, είναι και η δημιουργία ενός δικτύου Η/Υ, μέσα από το οποίο διατίθενται στο κοινό τα αποτελέσματα της έρευνας του Ι.Ε.Ρ.Α., σχετικά με τα αρχαιολογικά σημεία της Δυτικής Αττικής. Η παρουσίαση και έκθεση των δεδομένων στους ενδιαφερόμενους, σχετίζονται με τα ήδη αποκαλυπτόμενα αρχαιολογικά ευρήματα, καθώς και με τους διαφορετικούς τρόπους αντιμετώπισης των ευρημάτων αυτών από τους κατοίκους και την πολιτεία κατά περίπτωση. Η έκθεση των δεδομένων εξυπηρετεί τη σφαιρική ενημέρωση του κοινού επί του ζητήματος: αποσπασματικές αρχαιολογικές μορφές και οικοδομική δραστηριότητα. Η παρουσίαση του υλικού αυτού πραγματοποιείται στον πρώτο όροφο του κτιρίου. Ο στόχος επιτυγχάνεται μέσα από την ελεύθερη πλοήγηση του χρήστη στο Ηλεκτρονικό Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο, το οποίο ανανεώνεται μέσω της επεξεργασίας που γίνεται στα γραφεία του Ι.Ε.Ρ.Α. Για το λόγο αυτό το Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο παρουσιάζεται στο χώρο περιοδικών εκθέσεων μουσείου και παράλληλα λειτουργούν αίθουσες προβολών, ενώ έχουν προβλεφθεί θέσεις υπολογιστών με πρόσβαση στον ηλεκτρονικό χάρτη καθώς και πανέλα ανάρτησης πληροφοριών (π.χ. χάρτες, αποτυπώσεις, σχέδια, διαγράμματα, φωτογραφικό υλικό).

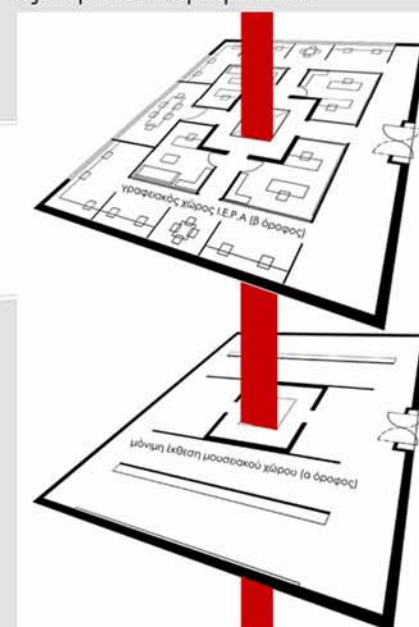
Μέσω των ανωτέρω διαδικασιών η πληροφορία εξάγεται και είναι διαθέσιμη στο κοινό. Το σύστημα του Κέντρου είναι πλέον έτοιμο να λάβει νέα δεδομένα για επεξεργασία, γεγονός που διασφαλίζει τη μελλοντική ανανέωση των δεδομένων μέσα σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

εικ.42 : αποκάλυψη του ελίσσόμενου κτιρίου μέσα από τα όρια των ουλών που βρίσκονται στην επιστέγαση του ορθογώνιου κτιρίου

εικ.43 : εσωτερικοί χώροι ορθογώνιου κτιρίου: οργάνωση παράλληλης κίνησης με βάση τις χαράξεις εξωτερικών διαμορφώσεων

εικ.44 : έννοια του "αδύτου" - περιμετρική οργάνωση γύρω από ένα τετράγωνο άνοιγμα οπτική επαφή

6. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ – ΚΙΝΗΣΗ - ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΙ ΝΟΤΙΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

Βασικό ρόλο στο σχεδιασμό της κίνησης του επισκέπτη του Κέντρου, έπαιξε ο τρόπος με τον οποίο αυτός θα εισέρχεται στο Κέντρο και γενικότερα στην πλατεία του οικοπέδου (εικ.45-51, 55). Το τελικό αποτέλεσμα προέκυψε από τον προβληματισμό, που σχετίζεται με την κατανόηση του ιδιαίτερου ρόλου που έχει ένας χώρος, ο οποίος φιλοξενεί αρχαιολογικές μορφές, εισάγοντας με τον τρόπο αυτό έννοιες όπως αναγνωρισιμότητα και κατανόηση μέσα από τη φυσική πρόσβαση [11] και την οπτική αντίληψη [12].

Εφαρμόζοντας κατά το σχεδιασμό την παραπάνω σκέψη, ο περιπατητής υποχρεούται να βαδίζει παράλληλα προς τη σύγχρονη Ιερά Οδό, διερχόμενος ταυτόχρονα και από το τμήμα της αρχαίας Ιεράς Οδού που βρίσκεται το οικοπέδο. Η κίνηση αυτή προστατεύεται από στέγαστρο, το οποίο οδηγεί τον επισκέπτη είτε στην προείσοδο του Κέντρου άμεσα, είτε στην πλατεία όπου έχει τη δυνατότητα να επισκεφθεί όλα τα αρχαιολογικά σημεία στο επίπεδο της πλατείας (εικ.52,54). Ο περιπατητής έχει επίσης τη δυνατότητα, μέσω της πλατείας, να φύγει προς τη γύρω περιοχή νοτιοανατολικά, εκτός του κτιριακού συγκροτήματος (εικ.56, 58).

Ο κεντρικός ανεμοθώρακας της προείσοδου του Κέντρου οδηγεί τον επισκέπτη είτε προς τις ράμπες που καταλήγουν στους εκθεσιακούς χώρους στο επίπεδο του πρώτου ορόφου, είτε στο κεντρικό επίμηκες αίθριο στο επίπεδο του ισόγειου (εικ.53). Το αίθριο περιλαμβάνει τη γραμματεία πληροφοριών, το χώρο ιματιοθήκης, το χώρο αναμονής και τους χώρους υγιεινής. Επίσης το αίθριο έχει πρόσβαση στο κλιμακοστάσιο, στους δύο ανελκυστήρες ατόμων και στον ανελκυστήρα αμφίπλευρης φόρτωσης αντικειμένων, οι οποίοι οδηγούν στον πρώτο και δεύτερο όροφο του Κέντρου καθώς και στον υπόγειο χώρο στάθμευσης. Οι χώροι με τις ανωτέρω χρήσεις βρίσκονται προς τη μία πλευρά του αιθρίου, έτσι ώστε ο επισκέπτης με την κίνησή του, μέσω της άλλης πλευράς, να έχει οπτική επαφή προς την πλατεία. Στο αίθριο υπάρχουν και δύο σημεία εξόδου προς την πλατεία στη στάθμη -1,50 μ. , στην οποία βρίσκεται και η στάθμη της πλατείας.

Ο επισκέπτης που βρίσκεται στο αίθριο μπορεί να απευθυνθεί άμεσα στη γραμματεία πληροφοριών και να αποφασίσει, αν επιθυμεί, να ανέβει στον πρώτο όροφο, προκειμένου να δει τις εκθέσεις του Κέντρου ή, αν προτιμά, να παραμείνει στο ισόγειο, ώστε να παρακολουθήσει κάποια ομιλία που πραγματοποιείται στο αμφιθέατρο.

Η είσοδος του αμφιθεάτρου και ο χώρος αναμονής αυτού βρίσκονται εκτός του αιθρίου, όμως ο επισκέπτης, μέσω ενός μικρού ημιυπαίθριου χώρου (εικ.58), μπορεί εύκολα να φθάσει στον χώρο αναμονής του αμφιθεάτρου. Το αμφιθέατρο είναι σχεδιασμένο με τέτοια κλίση ώστε να επιτρέπεται η διεξαγωγή ομιλιών και θεωρητικών και θετικών επιστημών (π.χ. ιστορία, αρχαιολογία, αρχιτεκτονική, πολεοδομία, χωροταξία, μεταλλειολογία κ.λπ.)

Η άνοδος στον εκθεσιακό χώρο του πρώτου ορόφου, μέσω της ράμπας, προσφέρει οπτική επαφή κατά μήκος της αρχαίας και της σύγχρονης Ιεράς Οδού. Με την κίνηση αυτή ο επισκέπτης διαγράφει πορεία ίδιας διεύθυνσης με αυτή των οδών. Φθάνοντας στον πρώτο όροφο συναντά το χώρο αναμονής των εκθεσιακών χώρων. Το Κέντρο φιλοξενεί δύο ειδών εκθέσεις: τη μόνιμη έκθεση (εικ.59, 60) και την περιοδική έκθεση. Προκειμένου να εισέλθει κανείς στους χώρους των εκθέσεων, χρειάζεται να περνά κάθε φορά από τους αντίστοιχους ανεμοθώρακες, οι οποίοι φαίνονται σαν να «συγκρατούν» τους χώρους των εκθέσεων με το αίθριο του ορόφου. Η εξέλιξη των γυάλινων ανεμοθωράκων γίνεται ορατή καθ' όλο το ύψος τους από το εξωτερικό περιβάλλον.

Η μόνιμη έκθεση σχετίζεται με την αναβίωση της ιεράς πομπής, των Ελευσίνιων Μυστηρίων και του μύθου της αρπαγής της Περσεφόνης. Η κατανομή της κίνησης μέσα στο χώρο της έκθεσης σχεδιάστηκε με βάση ένα κεντρικό τετράγωνο κλειστό χώρο, διαστάσεων 5μ. επί 5μ., μέσα στον οποίο προβάλλονται, επί του δαπέδου και κεντρικά, εικόνες από την περιοχή στο τέρμα της ιεράς πομπής, που σήμερα είναι ο αρχαιολογικός χώρος της πόλης. Στους κάθετους εσωτερικούς τοίχους του κλειστού χώρου προβάλλεται μεταφορικά η «σύγχρονη ιερά πομπή», που θεωρείται το πέρας των οχημάτων στη σύγχρονη Ιερά Οδό, που έχει ως αφετηρία τον Κεραμεικό στην Αθήνα και κατάληξη τον σημερινό αρχαιολογικό χώρο της πόλης της Ελευσίνας. Εκατέρωθεν του κλειστού αυτού χώρου, κατά τη μια διεύθυνση, υπάρχουν παράλληλοι διάδρομοι, στους οποίους τοποθετούνται πανέλα όπου αναρτώνται εικονογραφήσεις του μύθου της Περσεφόνης και σχεδιαστικό υλικό που απεικονίζει τόπους και σημεία της

διαδικασίας των Ελευσίνιων Μυστηρίων (εικ.59,60, εικ.44σελ.18). Επίσης υπάρχουν προθήκες, οι οποίες περιέχουν χειρόγραφες μαρτυρίες. Η ατμόσφαιρα της αναβίωσης της ιερής πομπής, των Ελευσίνιων Μυστηρίων και του μύθου της Περσεφόνης συμπληρώνεται με ηχητικά εφέ, όπως για παράδειγμα η εναλλαγή των λέξεων «ύε-κύε», που σημαίνουν «βρέξε-καρποφόρησε» και τις οποίες, κατά τις μαρτυρίες, φώναζαν οι μύστες μέσα στο Τελεστήριο του ναού.

Η περιοδική έκθεση περιλαμβάνει τα αποτελέσματα των διεξαγόμενων μελετών και ερευνών του Ι.Ε.Ρ.Α. : σχέδια, χαρτογραφήσεις, αεροφωτογραφίες, τοπογραφικά διαγράμματα, πίνακες, αποτυπώσεις, φωτογραφικό ανασκαφικό υλικό και spots, τα οποία καταγράφουν την κατανομή των αρχαιολογικών θέσεων της περιοχής της Δυτικής Αττικής. Για το λόγο αυτό υπάρχουν τρεις χώροι προβολής, θέσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών και διάδρομοι στους οποίους τοποθετούνται πανέλα και προθήκες. Χαρακτηριστικό είναι το κεντρικό πέραςμα του επισκέπτη από το χώρο της περιοδικής έκθεσης, όπου προβάλλεται ο Ηλεκτρονικός [13] Αρχαιολογικός Χάρτης Κτηματολογίου.

Το τμήμα της περιοδικής έκθεσης καταλήγει, μέσα από έναν ακόμα ανεμοθώρακα, στο ανατολικό τμήμα του ορθογωνικού κτιρίου. Στο τμήμα αυτό είναι δυνατή μία περιμετρική διαδρομή μέσω μιας ξύλινης πεζογέφυρας με μεταλλικό σκελετό, από την οποία υπάρχει οπτική αντίληψη όχι μόνο προς την οδό που ορίζει την ανατολική πλευρά του οικοδομικού τετραγώνου, αλλά και προς τα αρχαιολογικά ευρήματα στο επίπεδο της στάθμης της πλατείας (εικ.55,56).

Στον ίδιο όροφο υπάρχουν επιπλέον γραφεία διοίκησης και προσωπικού των μουσειακών χώρων, ξενώνες διαμονής των ερευνητών-επιστημόνων και καθιστικό αναμονής για αυτούς (εικ.56). Η είσοδος στους χώρους που προαναφέρθηκαν είναι κλειστή για το κοινό, ενώ η πρόσβαση σε αυτούς μπορεί να γίνεται και μέσω του κλιμακοστασίου, που ανήκει σε αυτό το τμήμα και έχει άμεση επικοινωνία με την αντίστοιχη οδό που ορίζει την νοτιοανατολική πλευρά του οικοδομικού τετραγώνου. Στο δεύτερο όροφο έχουν πρόσβαση το προσωπικό των γραφείων του Ι.Ε.Ρ.Α. και οι ερευνητές. Η πρόσβαση σε αυτά γίνεται μόνο μέσω του κλιμακοστασίου και των ανελκυστήρων και όχι μέσω της ράμπας, αφού αυτή σταματάει στο επίπεδο των εκθεσιακών χώρων. Όμοια με τον πρώτο όροφο, στο δεύτερο όροφο, υπάρχει κεντρικός χώρος, ο οποίος περιλαμβάνει χώρο αναμονής και χώρους υγιεινής για τους υπαλλήλους των γραφείων Ι.Ε.Ρ.Α.

Το Ι.Ε.Ρ.Α. διαθέτει γραφεία και εργαστηριακούς χώρους. Η κατανομή των χώρων των γραφείων είναι αντίστοιχη με αυτή των χώρων της μόνιμης έκθεσης, που βρίσκεται ακριβώς στο ίδιο σημείο του πρώτου ορόφου. Η προβολή του κεντρικού κλειστού χώρου διαστάσεων 5μ. επί 5μ., μέσα στον οποίο, όπως προαναφέρθηκε, προβάλλονται επί του δαπέδου και κεντρικά, εικόνες από το τέρμα της ιερής πομπής, είναι ορατή και από το επίπεδο των γραφείων του Ι.Ε.Ρ.Α μέσω ενός ανοίγματος, διαστάσεων 5μ. επί 5μ., που περιστοιχίζεται από κάγκελο. Περιμετρικά από το άνοιγμα αυτό, οργανώνονται τέσσερις κλειστές αίθουσες γραφείων και μία αίθουσα συνεδριάσεων. Ακόμα πιο εξωτερικά, στην περίμετρο αυτών των αιθουσών, υπάρχει ελεύθερος χώρος, στον οποίο έχουν προβλεφθεί θέσεις υπολογιστών, οι οποίες προορίζονται για τους σχεδιαστές των αποτυπώσεων και των χαρτών των αρχαιολογικών σημείων που μελετώνται.

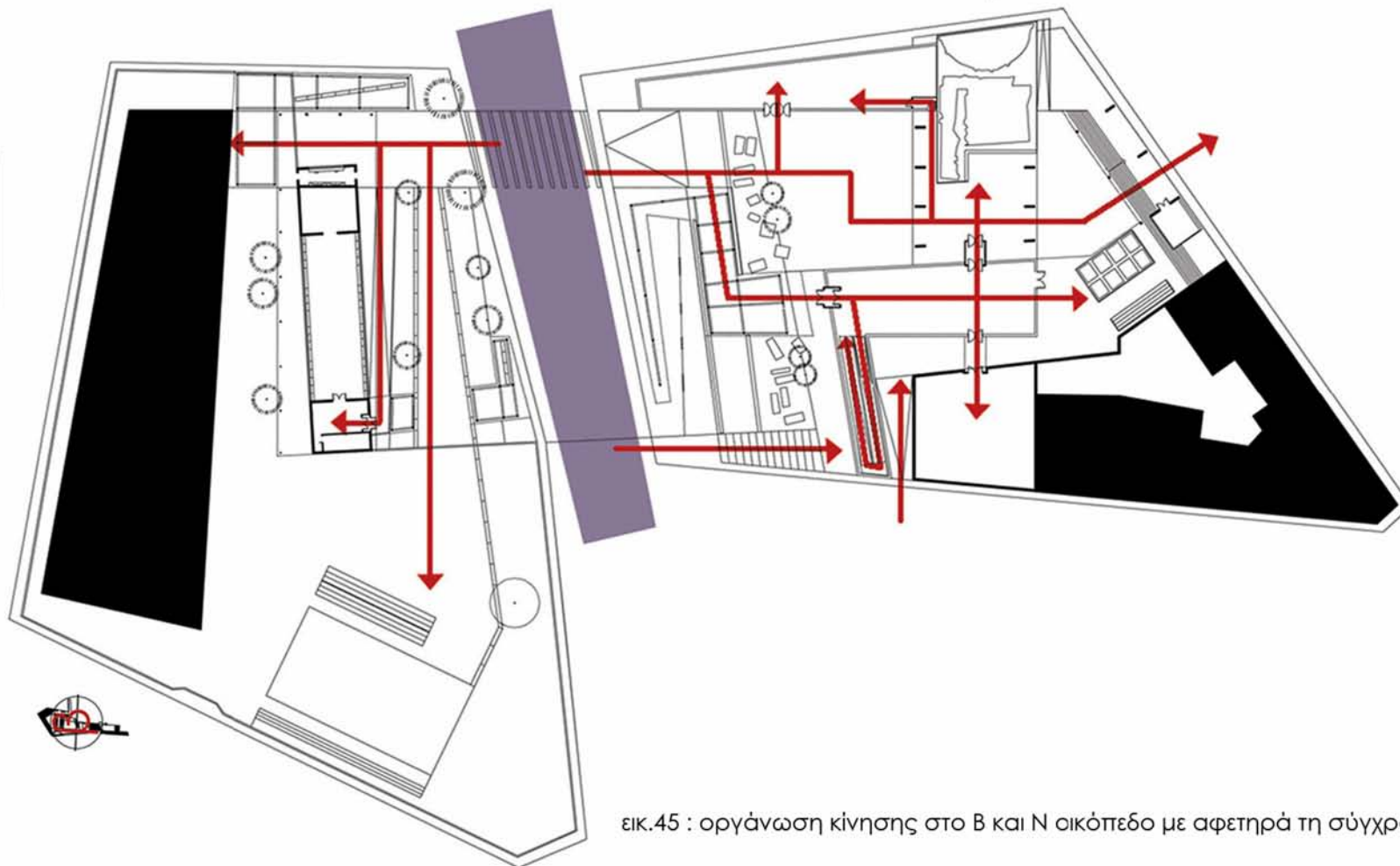
Οι εργαστηριακοί χώροι του Ι.Ε.Ρ.Α. αναπτύσσονται σε δύο ξεχωριστούς χώρους (εικ.43 σελ.18). Στον ένα χώρο υπάρχουν σχεδιαστήρια για τις αποτυπώσεις των αρχαιολογικών ευρημάτων. Ο χώρος αυτός χρησιμοποιείται από τους αρχαιολόγους του Ι.Ε.Ρ.Α. Στον άλλο χώρο υπάρχουν μεγάλα τραπέζια για την τοποθέτηση αρχαίων ευρημάτων μικρής κλίμακας, με σκοπό τη διεξαγωγή σεμιναρίων προς το κοινό (π.χ. συντήρηση αρχαίων), κατά τις απογευματινές ώρες. Το τμήμα των εργαστηριακών χώρων καταλήγει, μέσα από έναν ακόμα ανεμοθώρακα, στο ανατολικό τμήμα του ορθογωνικού κτιρίου, ακριβώς έτσι όπως συμβαίνει και στον πρώτο όροφο, με αποτέλεσμα να υπάρχει οπτική αντίληψη των αρχαιολογικών ευρημάτων στο επίπεδο της στάθμης της πλατείας (εικ.55,56).

Στην περιοχή της πλατείας υπάρχουν δύο εισοδοί που οδηγούν στο χώρο του καφεστιατορίου και του ίντερνετ καφέ του Κέντρου, τα οποία τοποθετούνται στο ανατολικό τμήμα του οικοπέδου. Τα τραπεζοκαθίσματα του καφεστιατορίου έχουν οπτική προς το κέντρο της πλατείας, καθώς και προς τις τρεις αρχαιολογικές περιοχές που διατηρούνται εντός των ορίων της πλατείας. Στο επίπεδο του καφεστιατορίου και ίντερνετ καφέ, υπάρχει χώρος υγιεινής για το κοινό, καθώς και κλιμακοστάσιο και ανελκυστήρες που οδηγούν στο δεύτερο όροφο, όπου βρίσκονται το πωλητήριο και το βιβλιοπωλείο του Κέντρου.

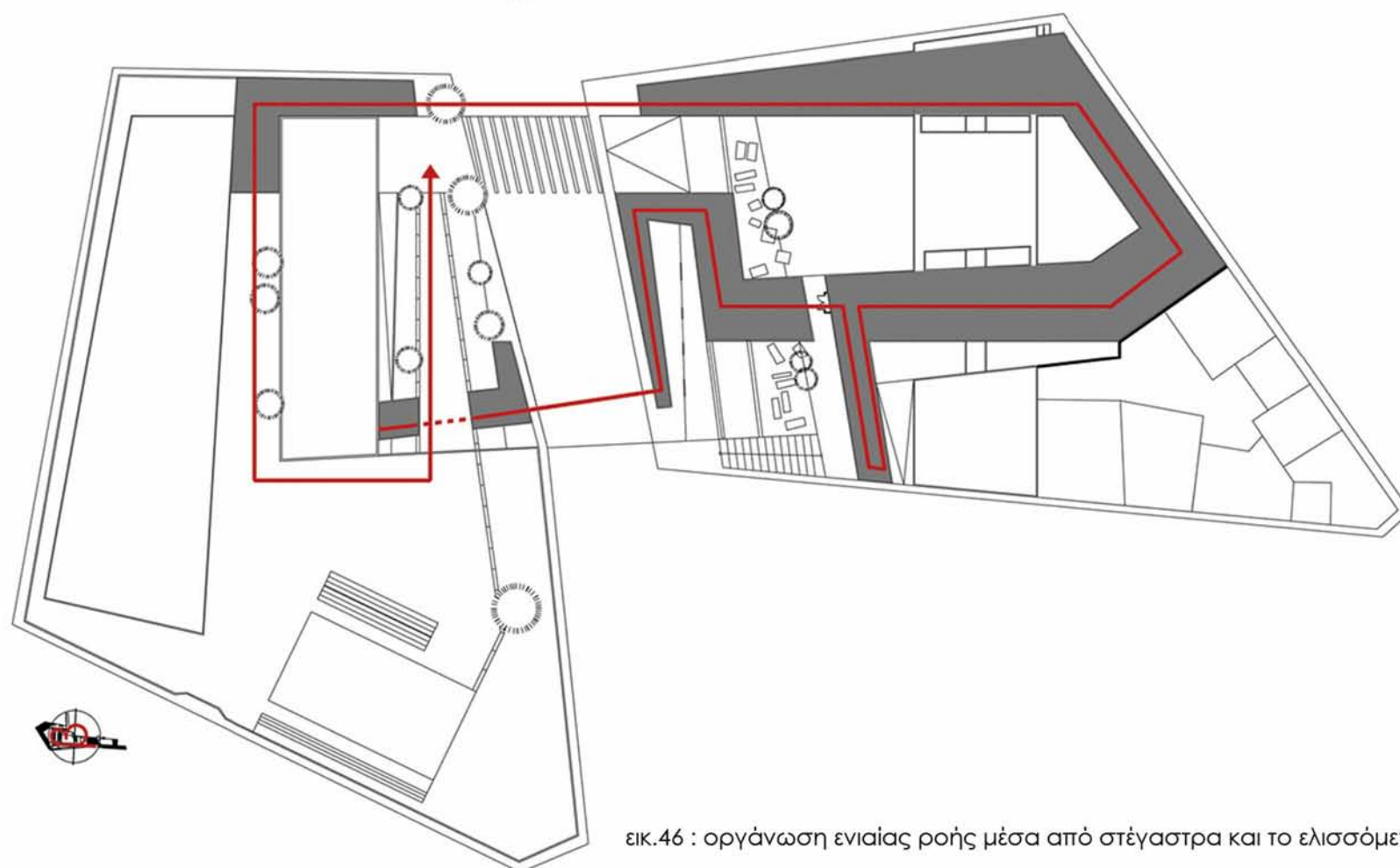
Στο νοτιοδυτικό τμήμα του οικοπέδου έχει προβλεφθεί ένα εργαστήριο, το οποίο απευθύνεται κυρίως σε παιδιά σχολικής ηλικίας. Πρόκειται για τη διαμόρφωση ενός ημιυπαίθριου χώρου, που προορίζεται για ανασκαφικές αρχαιολογικές αναπαραστάσεις. Το πρόγραμμα πραγματοποιείται σε ειδικά διαμορφωμένα σκάμματα, που αντιστοιχούν στην προϊστορική, κλασική, ρωμαϊκή και βυζαντινή περίοδο, μόνο όταν το επιτρέπουν οι καιρικές συνθήκες..

ΚΤΙΡΙΑ ΚΑΙ ΧΩΡΟΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

Όσον αφορά στο βόρειο οικόπεδο (εικ.45,46,47,48), η κίνηση του περιπατητή οργανώνεται κυρίως με βάση τις εδαφικές χαράξεις (εικ.61). Πρόκειται για χαράξεις που έχουν προβλεφθεί και που οδηγούν είτε στο σχολείο, είτε στην υπόγεια Βιβλιοθήκη του Κέντρου (εικ.62). Η Βιβλιοθήκη είναι πλούσια κυρίως σε αντικείμενα σχετικά με τα ερευνητικά προγράμματα. Ο χώρος της Βιβλιοθήκης περιλαμβάνει βιβλιοστάσια, αναγνωστήρια και αίθουσα υπολογιστών (εικ.63-65). Η στέγη του κτιρίου που στεγάζει το χώρο της Βιβλιοθήκης εξέχει προς βορά, έτσι ώστε να αποτελεί ταυτόχρονα στοά για τα παιδιά του σχολείου, με αποτέλεσμα οι μαθητές να έχουν τη δυνατότητα της οπτικής αντίληψης στο εσωτερικό του χώρου της (εικ.66).

εικ.45 : οργάνωση κίνησης στο Β και Ν οικόπεδο με αφετηρά τη σύγχρονη Ιερά Οδό

εικ.46 : οργάνωση ενιαίας ροής μέσα από στέγαστρα και το ελίσσόμενο κτίριο

εικ47, 48.: ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΚΑΙ ΝΟΤΙΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΕΙΚ.49, 50: ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΣΤΗ ΝΟΤΙΑ ΠΛΑΤΕΙΑ

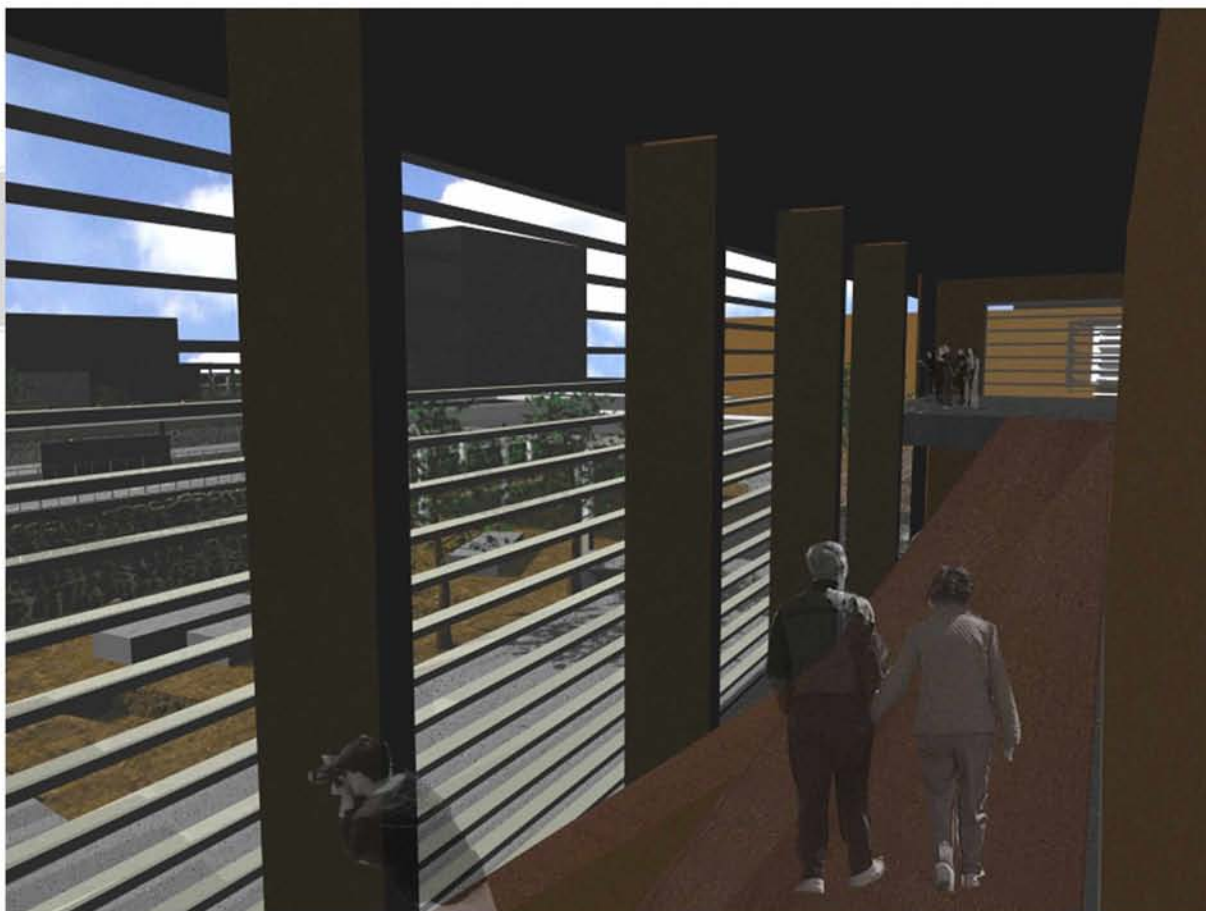

ΕΙΚ.51: ΑΠΟΨΗ ΕΙΣΟΔΟΥ ΝΟΤΙΑΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

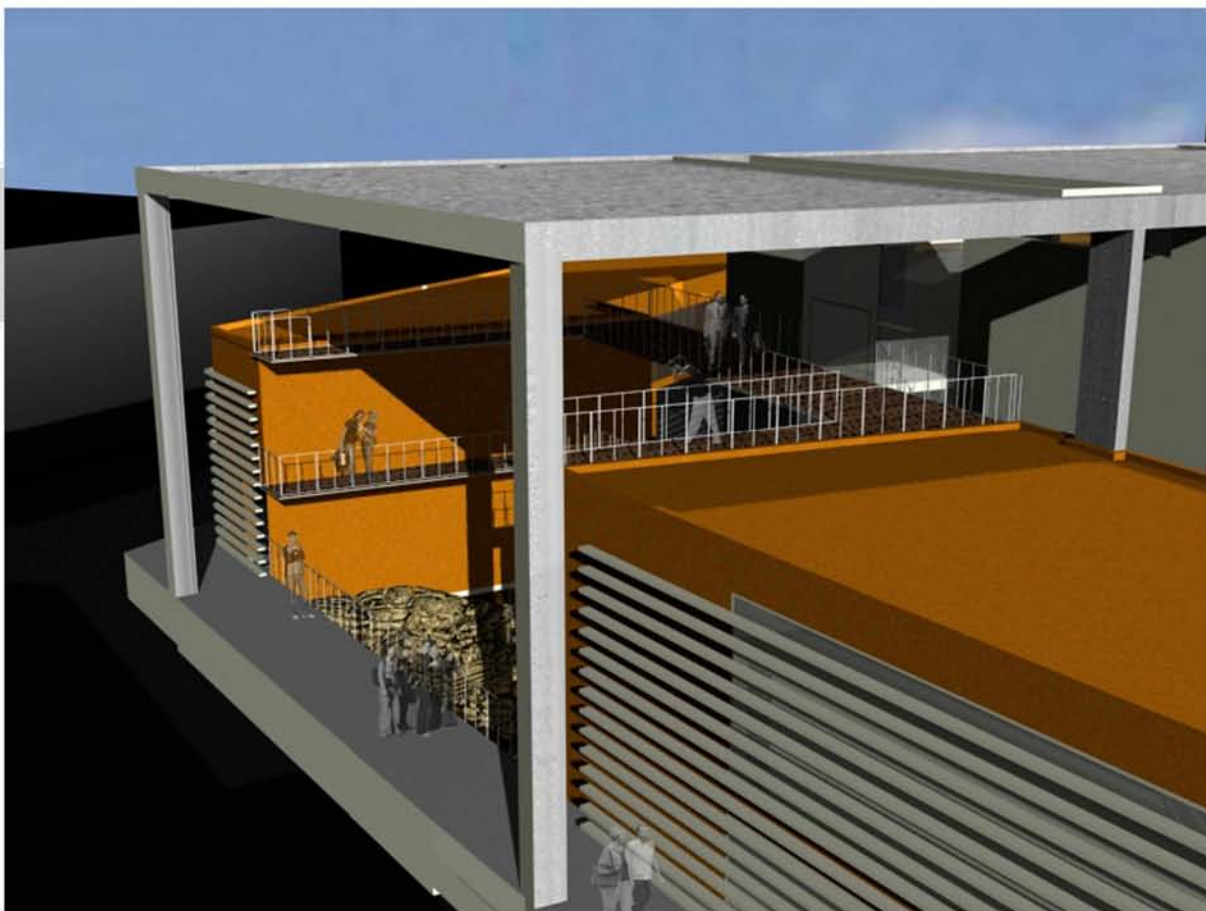
ΕΙΚ.52: ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ 1 ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ 2 ΣΤΗ ΝΟΤΙΑ ΠΛΑΤΕΙΑ

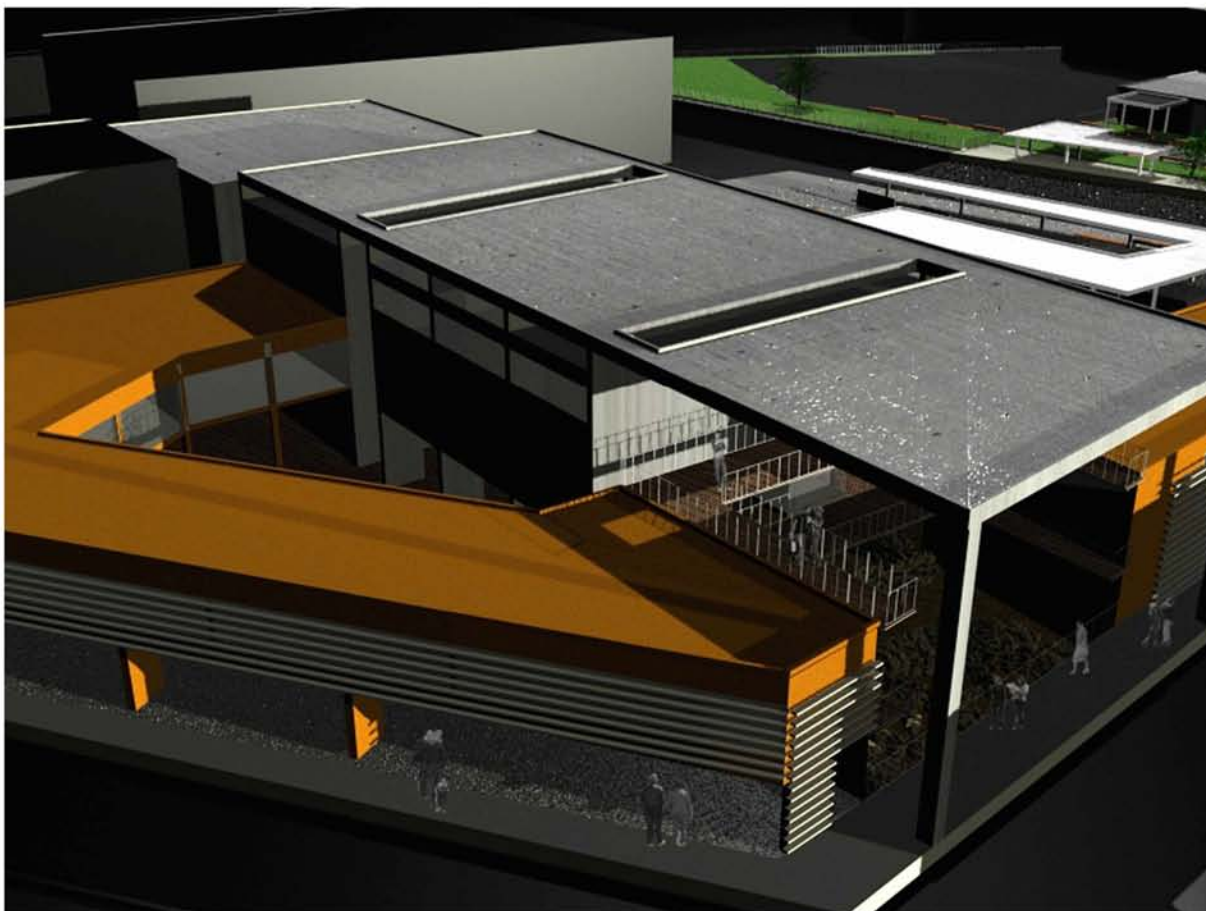
εικ.53: ΑΠΟΨΗ ΝΟΤΙΑΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΡΑΜΠΑ ΤΟΥ ΕΙΣΣΟΜΕΝΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ

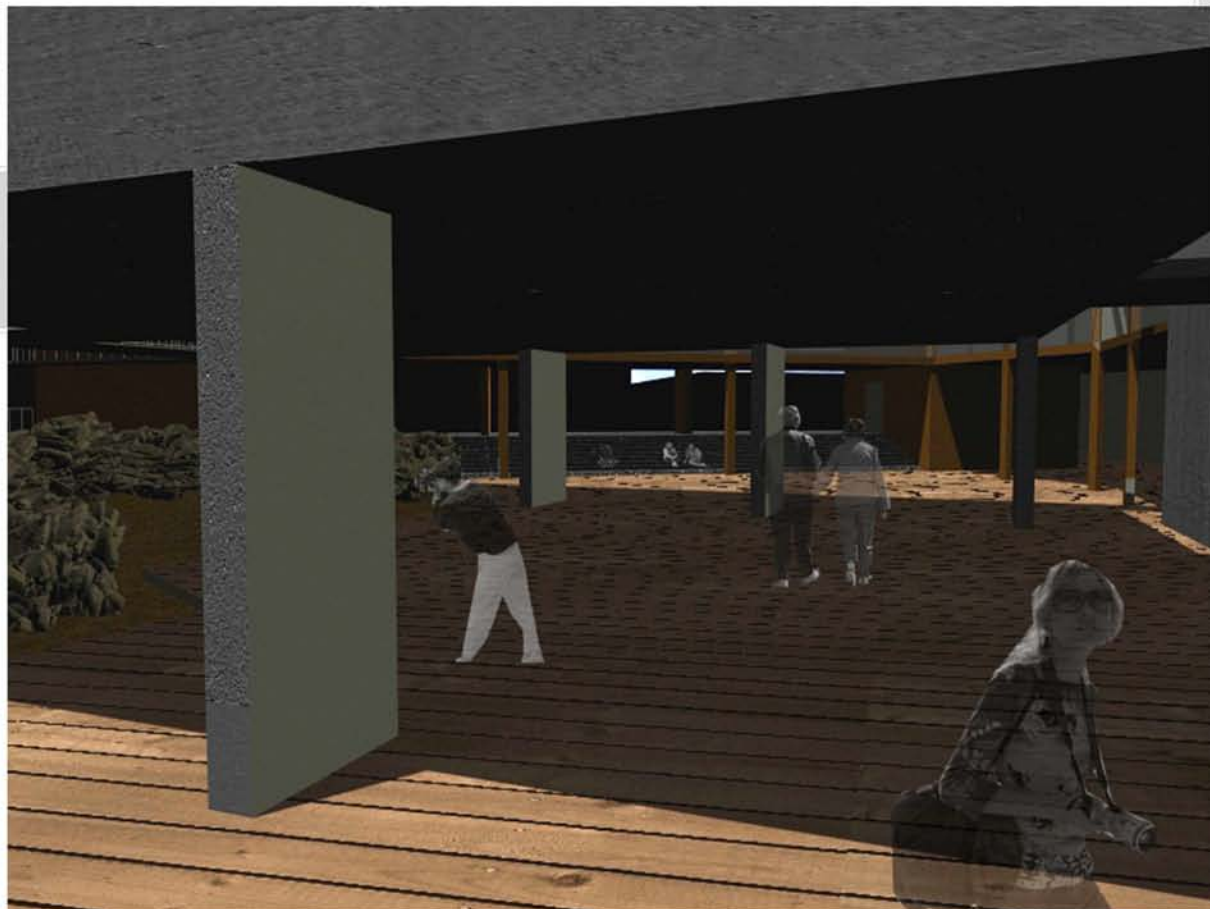
εικ.54: ΑΠΟΨΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ 2 ΤΗΣ ΝΟΤΙΑΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

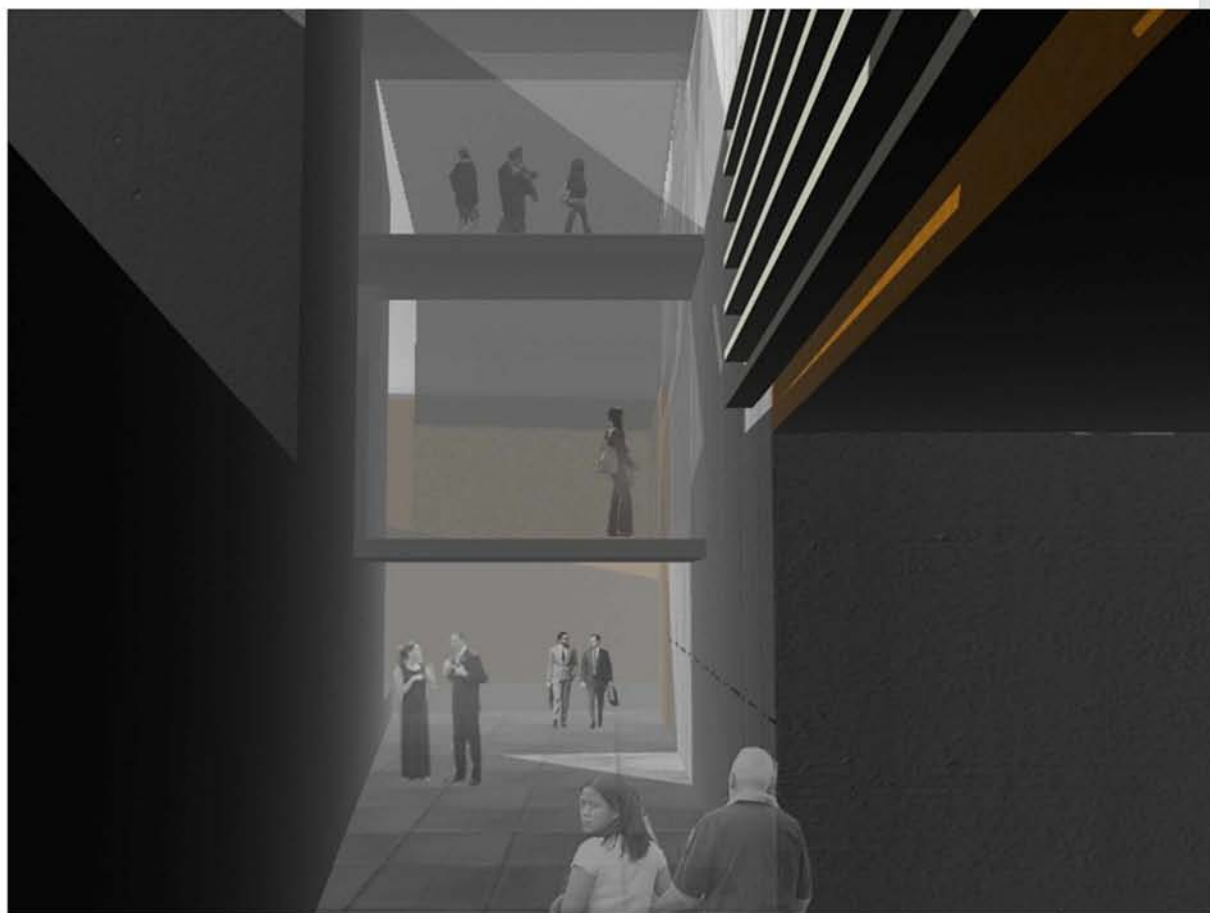
εικ.55: ΑΠΟΨΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ 3_ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ ΝΟΤΙΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

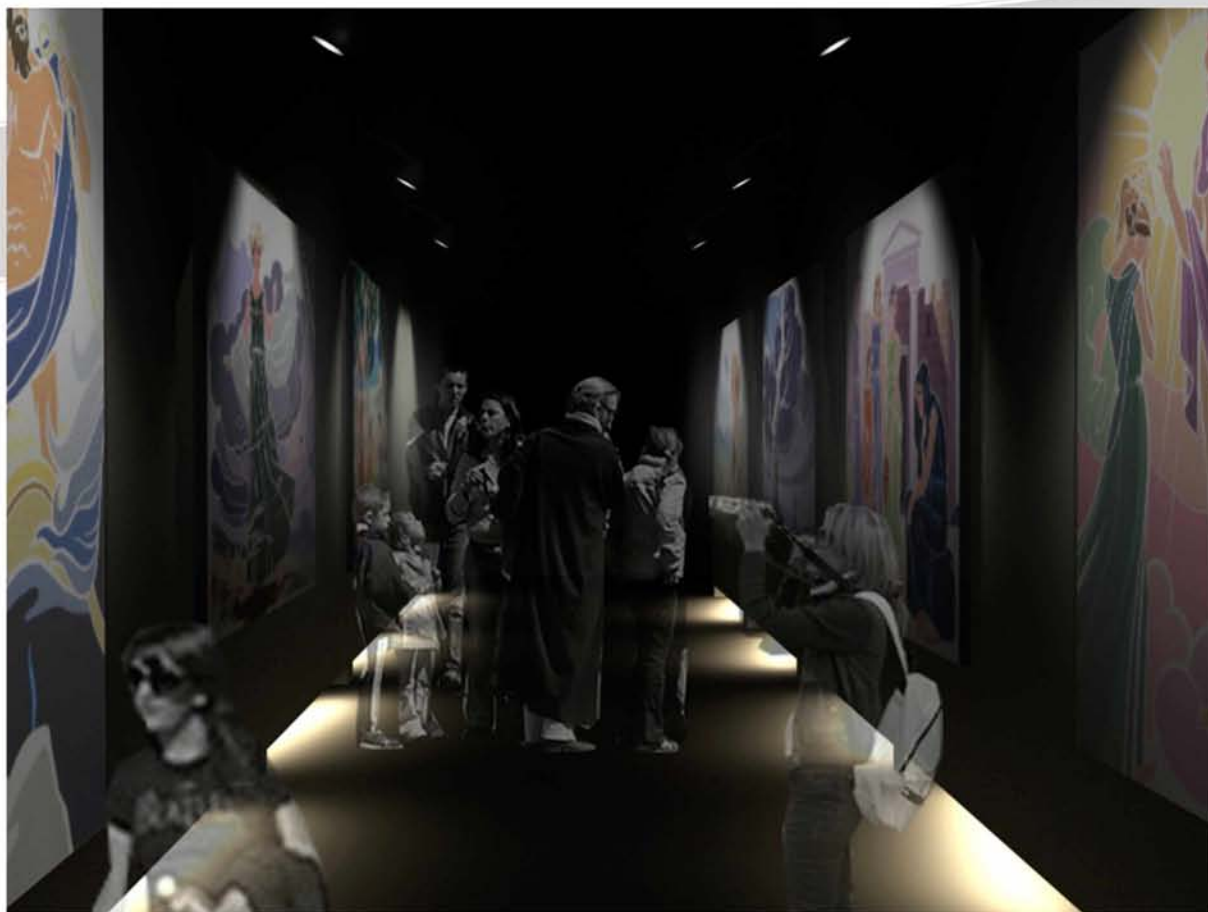
εικ.56: ΑΠΟΨΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ 3 ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΟΓΚΟΥ ΝΟΤΙΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

εικ.57: ΑΠΟΨΗ ΗΜΙΥΠΑΙΘΡΙΟΥ ΧΩΡΟΥ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ 3

εικ.58: ΑΠΟΨΗ ΑΝΕΜΟΘΩΡΑΚΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΥΝ ΤΟ ΜΟΝΙΜΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΧΩΡΟ (Α' ΟΡΟΦΟΣ) ΚΑΙ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ Ι.Ε.Ρ.Α (Β' ΟΡΟΦΟΣ) ΜΕ ΤΟ ΑΙΘΡΙΟ

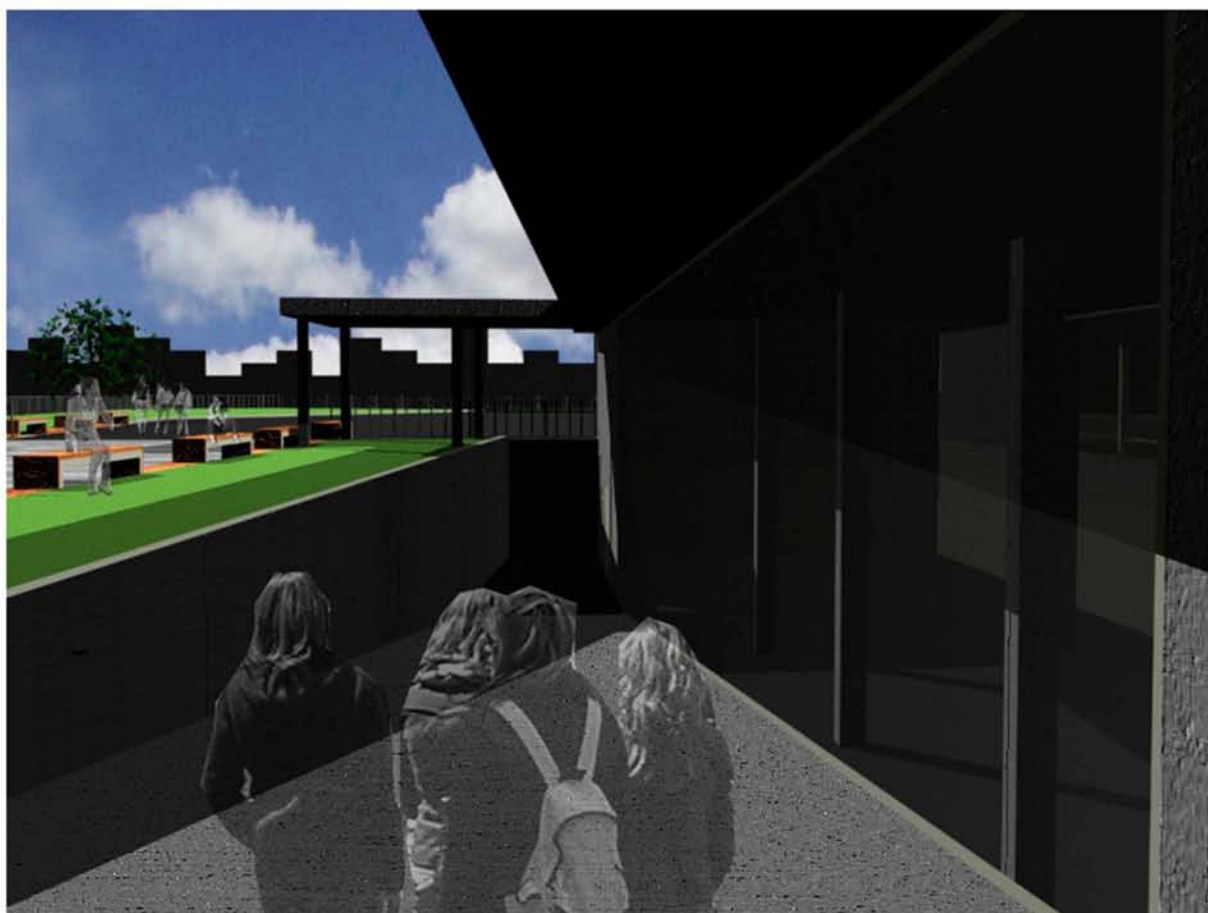

εικ.59,60: ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΝΙΜΟ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟ ΧΩΡΟ ΣΤΟΝ Α' ΟΡΟΦΟ ΤΟΥ ΟΡΘΟΓΩΝΙΚΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ

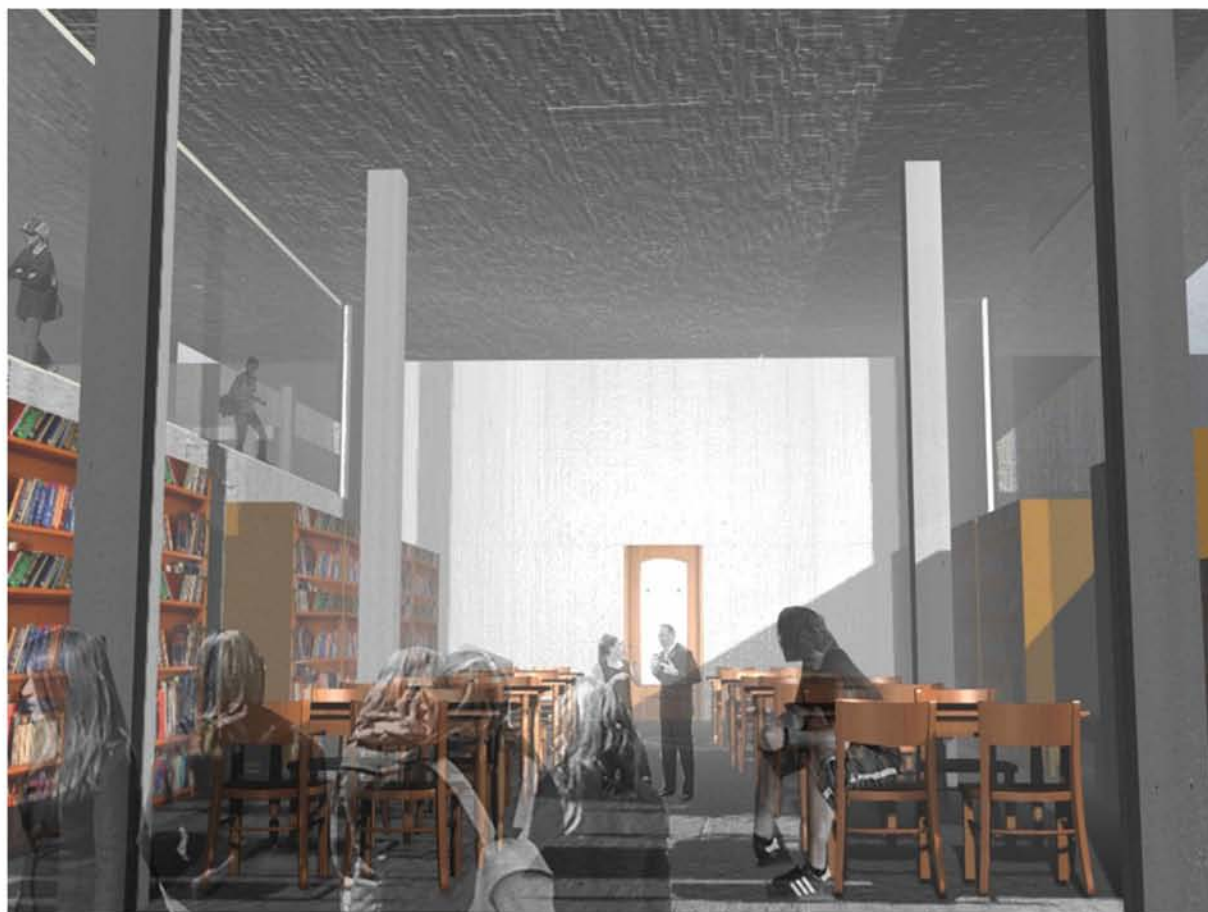
εικ.61: ΑΠΟΨΗ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ, ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ ΚΑΙ ΝΟΤΙΑΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ

εικ.62: ΡΑΜΠΑ ΠΟΥ ΟΔΗΓΕΙ ΣΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

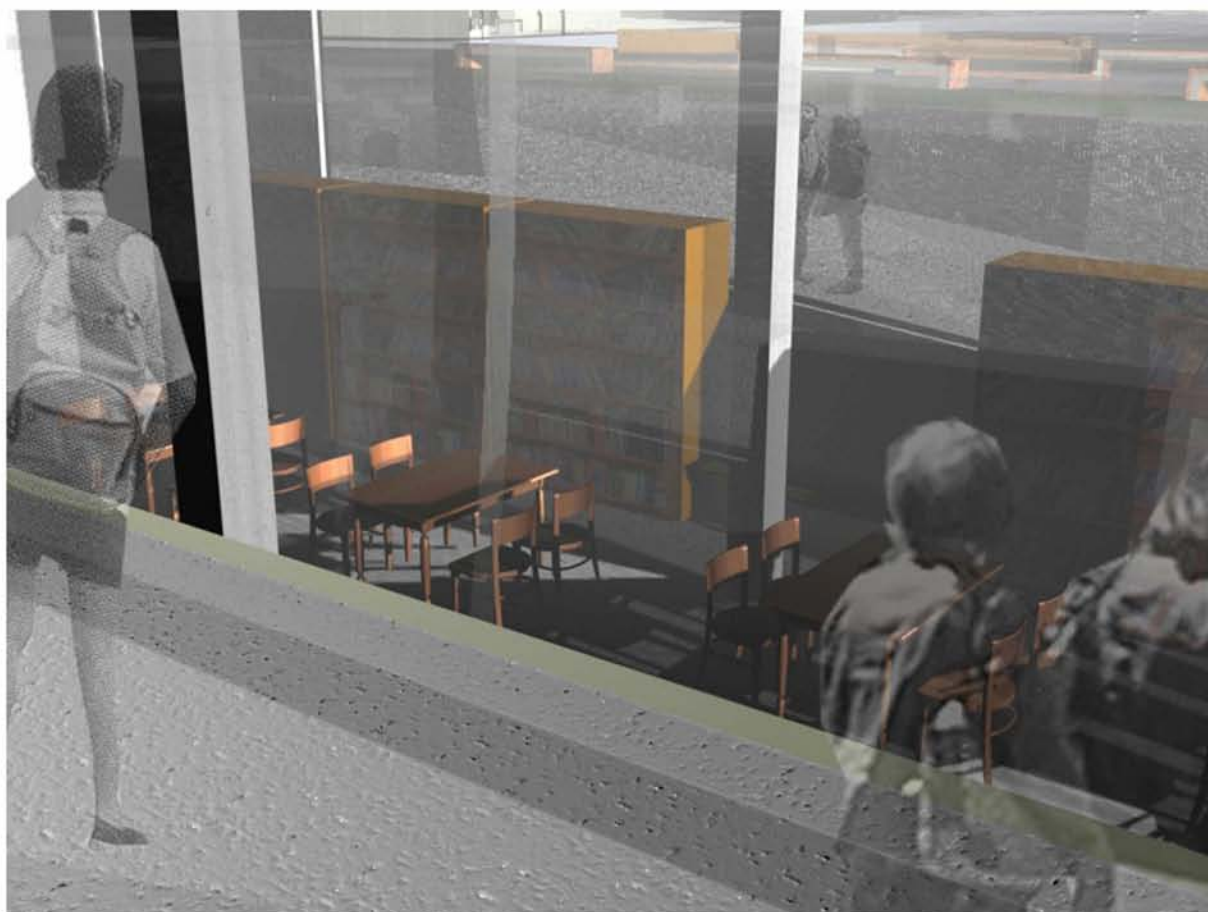

εικ.63, 64: ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

εικ.65: ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

εικ.66: ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΠΟ ΤΗ ΣΤΟΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

7. ΥΛΙΚΑ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Όσον αφορά στην επιλογή των υλικών που χρησιμοποιούνται στην παρέμβαση, η σχετική μελέτη έγινε σε δύο επίπεδα.

Σε πρώτο επίπεδο, η επιλογή της τοποθέτησης των υλικών στο έδαφος πραγματοποιείται με στόχο την εναλλαγή τους σε επίπεδο κάτοψης. Πρόκειται για υλικά όπως χαλίκι, άμμος, περιοχές πρασίνου, τραχιά ασφαλτος, εξωτερικές πλάκες δαπέδου και ξύλινη δαπεδόστρωση (deck). Τα υλικά αυτά είναι φυσικά και ευέλικτα και έχουν την ιδιότητα να εναρμονίζονται με το τοπίο μιας «αρχαιολογικής πλατείας». Ορισμένες υπαίθριες διαμορφωμένες περιοχές στεγάζονται από μεταλλικά στέγαστρα.

Το αποτέλεσμα σε επίπεδο κάτοψης είναι η διαμόρφωση ενός συνόλου σχεδόν παράλληλων λωρίδων, που παραπέμπει σε ένα σύνολο από τίντες, δηλαδή χρωματικές διαβαθμίσεις που συναντώνται στις εικαστικές τέχνες. Το αποτέλεσμα των διαβαθμίσεων, που προκύπτει από τη χρήση των υλικών, τονίζει το πέρασμα της σύγχρονης Ιεράς Οδού, καθώς η διεύθυνσή της διαχέεται με παράλληλο τρόπο, μέσω των διαμορφωμένων περιοχών, εντός των δύο οικοπέδων μελέτης.

Σε δεύτερο επίπεδο, η επιλογή των υλικών των όψεων των κτιρίων έγινε έτσι ώστε να συνδέεται με την εδαφική διαμόρφωση. Το κτίριο της Βιβλιοθήκης (βόρειο οικόπεδο) και το βασικό κτίριο του Κέντρου (νότιο οικόπεδο), λόγω του σχήματος που έχουν, παίρνουν και αυτά μέρος στη διαμόρφωση του εδάφους. Και τα δύο κτίρια είναι κατασκευασμένα από σκυρόδεμα. Το βασικό κτίριο του Κέντρου είναι από εμφανές σκυρόδεμα και τεμαχίζεται από το ελίσσόμενο κτίριο. Το ελίσσόμενο κτίριο «πρυπάει» το ορθογωνικό στιβαρό κτίριο σε δύο σημεία. Στα σημεία που το ελίσσόμενο κτίριο συναντά το ορθογωνικό κτίριο, τοποθετούνται ανεμοθώρακες μεταλλικής κατασκευής. Οι ανεμοθώρακες λειτουργούν ενοποιητικά και σαν πέρασμα μεταξύ των «τεμαχισμένων» τμημάτων του ορθογωνικού κτιρίου. Όσον αφορά στο ελίσσόμενο κτίριο και αυτό είναι από σκυρόδεμα, δίνει όμως την εντύπωση μιας πιο ανάλαφρης κατασκευής, λόγω του διαφορετικού χειρισμού του σε επίπεδο όψεων. Πρόκειται για όψεις με επίχρισμα σοβά που σε μεγάλο τμήμα τους καλύπτονται από μεταλλικές περσίδες.

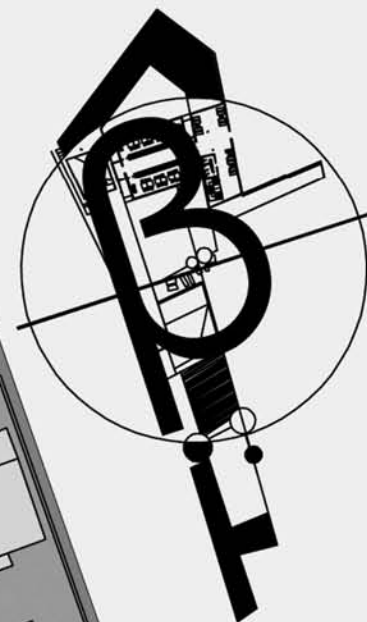
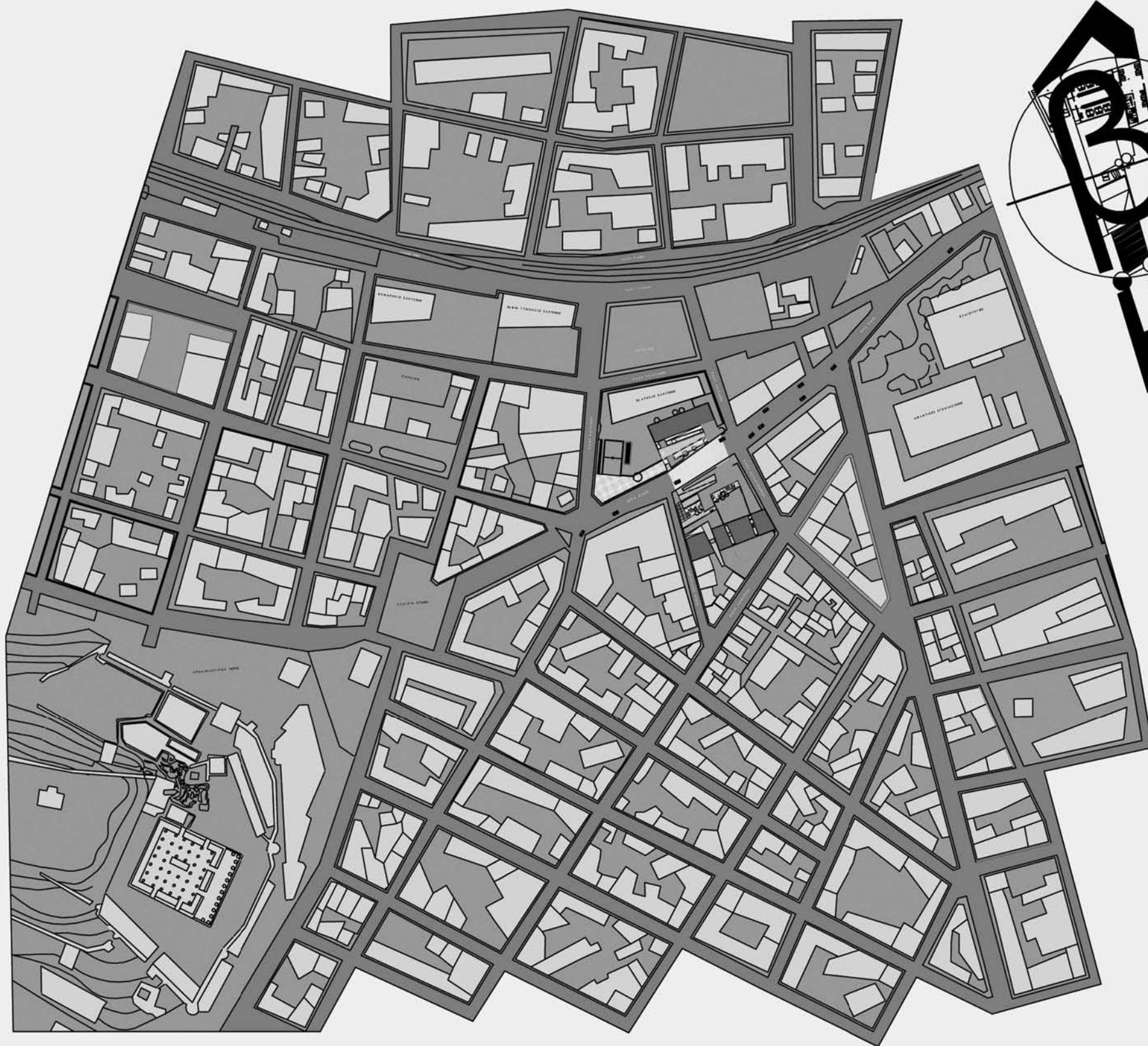
8. Σ Χ Ε Δ Ι Α :

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΟΨΗ

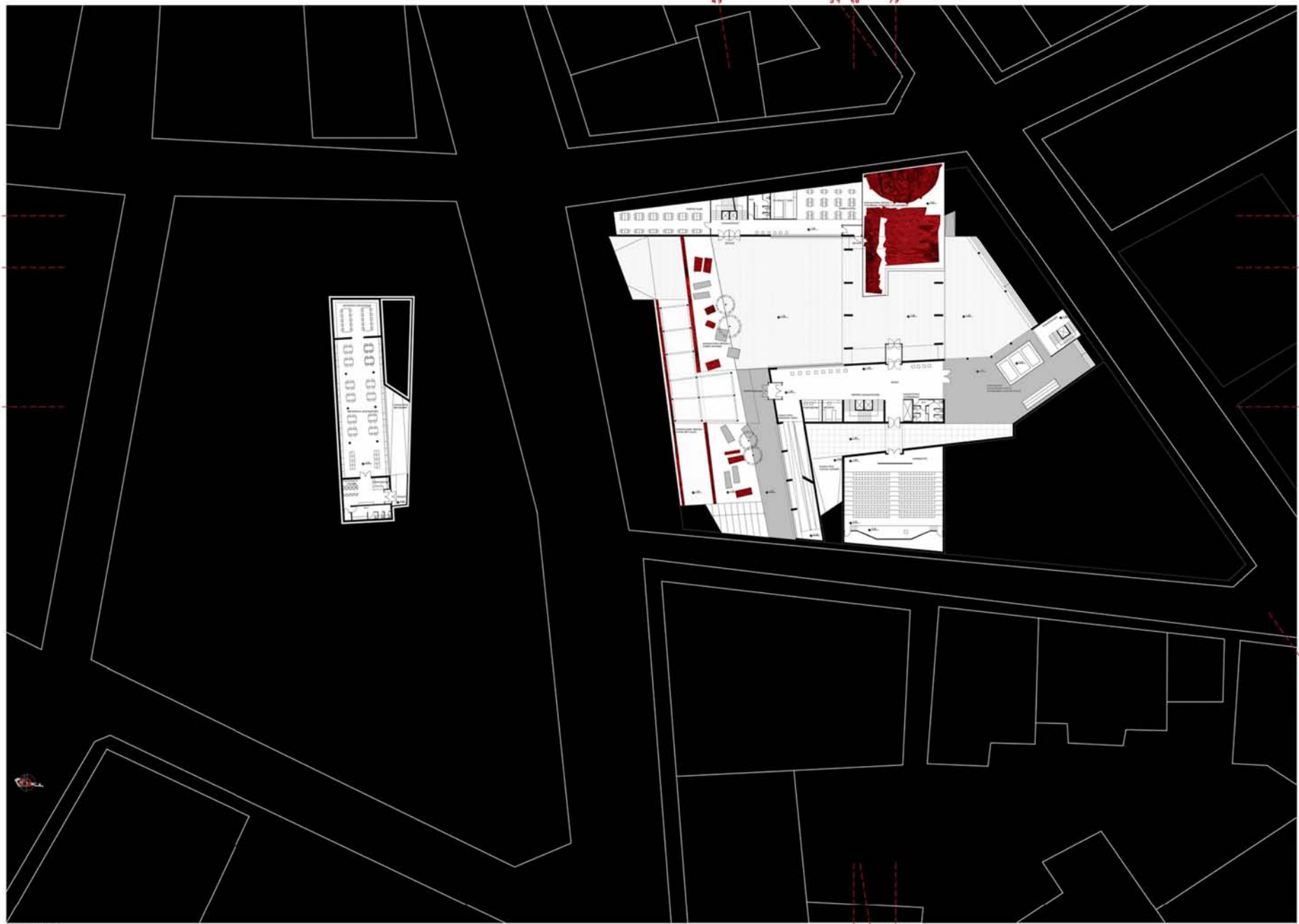
ΚΑΤΟΨΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΠΑΡΚΙΝΓΚ
ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ (ΣΤΑΘΜΗ -1.00μ.)
ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ (ΣΤΑΘΜΗ +1.00μ.)
ΚΑΤΟΨΗ Α' ΟΡΟΦΟΥ
ΚΑΤΟΨΗ Β' ΟΡΟΦΟΥ
ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΨΗ

ΤΟΜΗ 1-1
ΤΟΜΗ 2-2
ΤΟΜΗ 3-3
ΤΟΜΗ 4-4
ΤΟΜΗ 5-5
ΤΟΜΗ 6-6
ΤΟΜΗ 7-7

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ
ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ
ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ
ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ

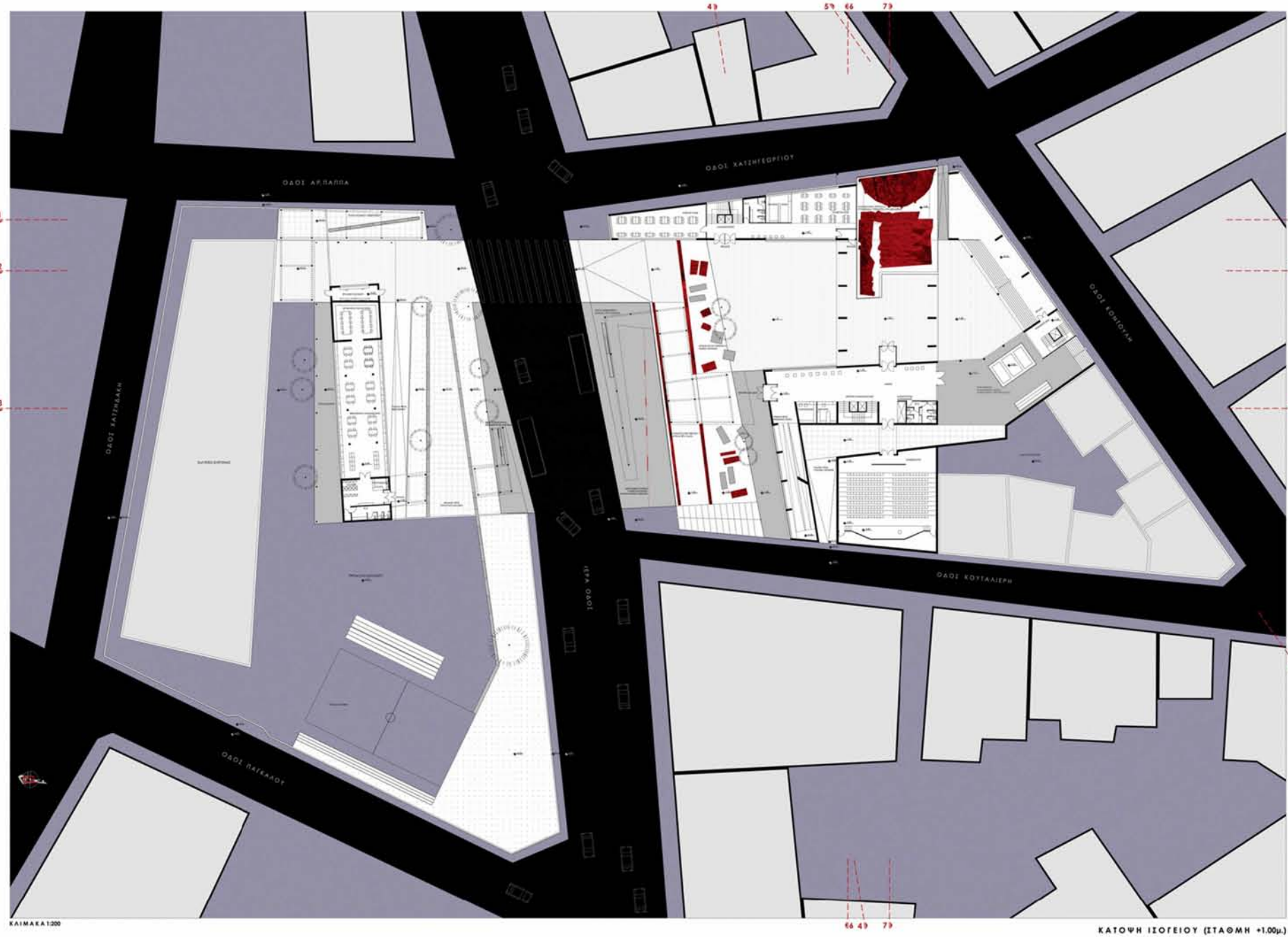

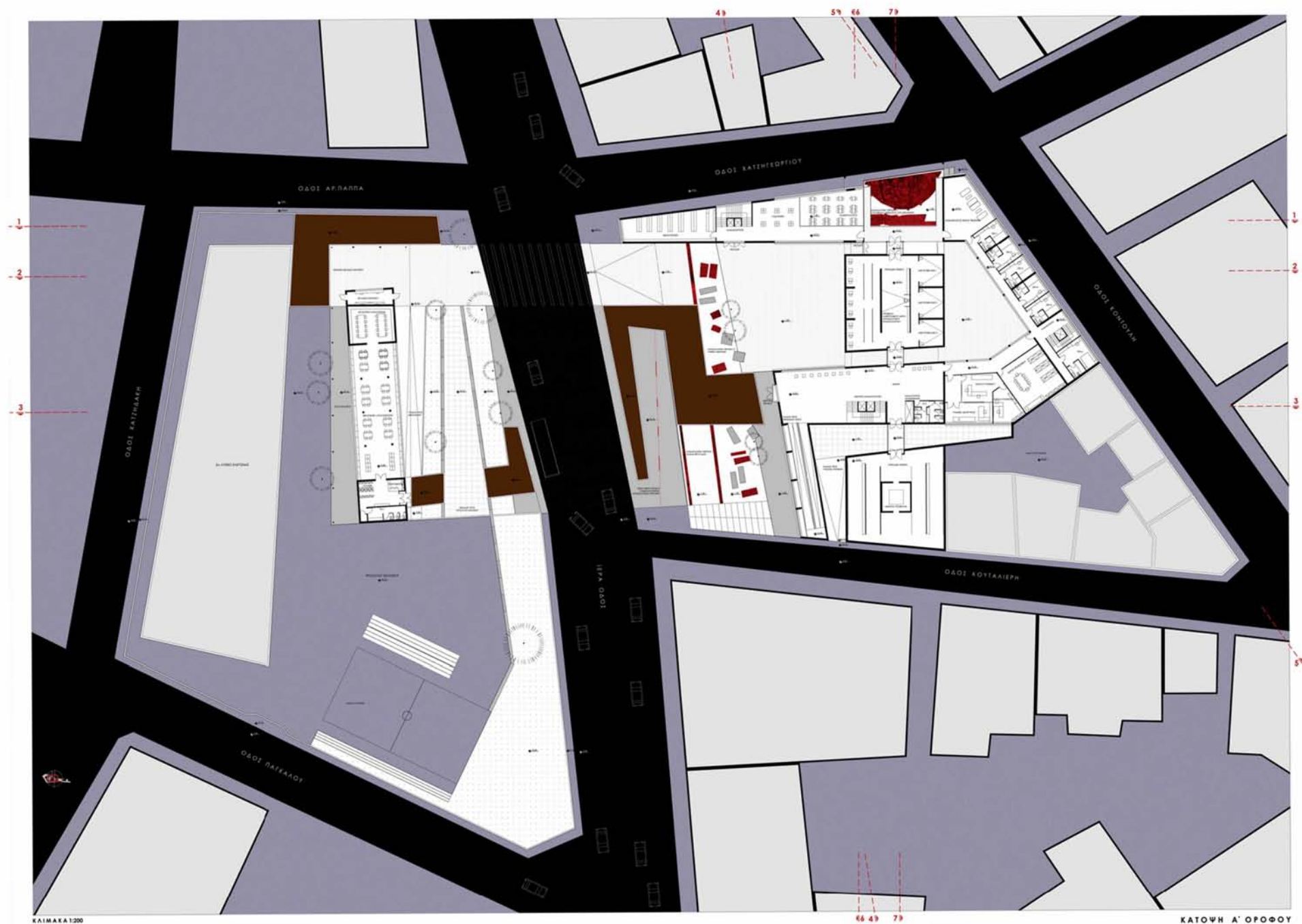

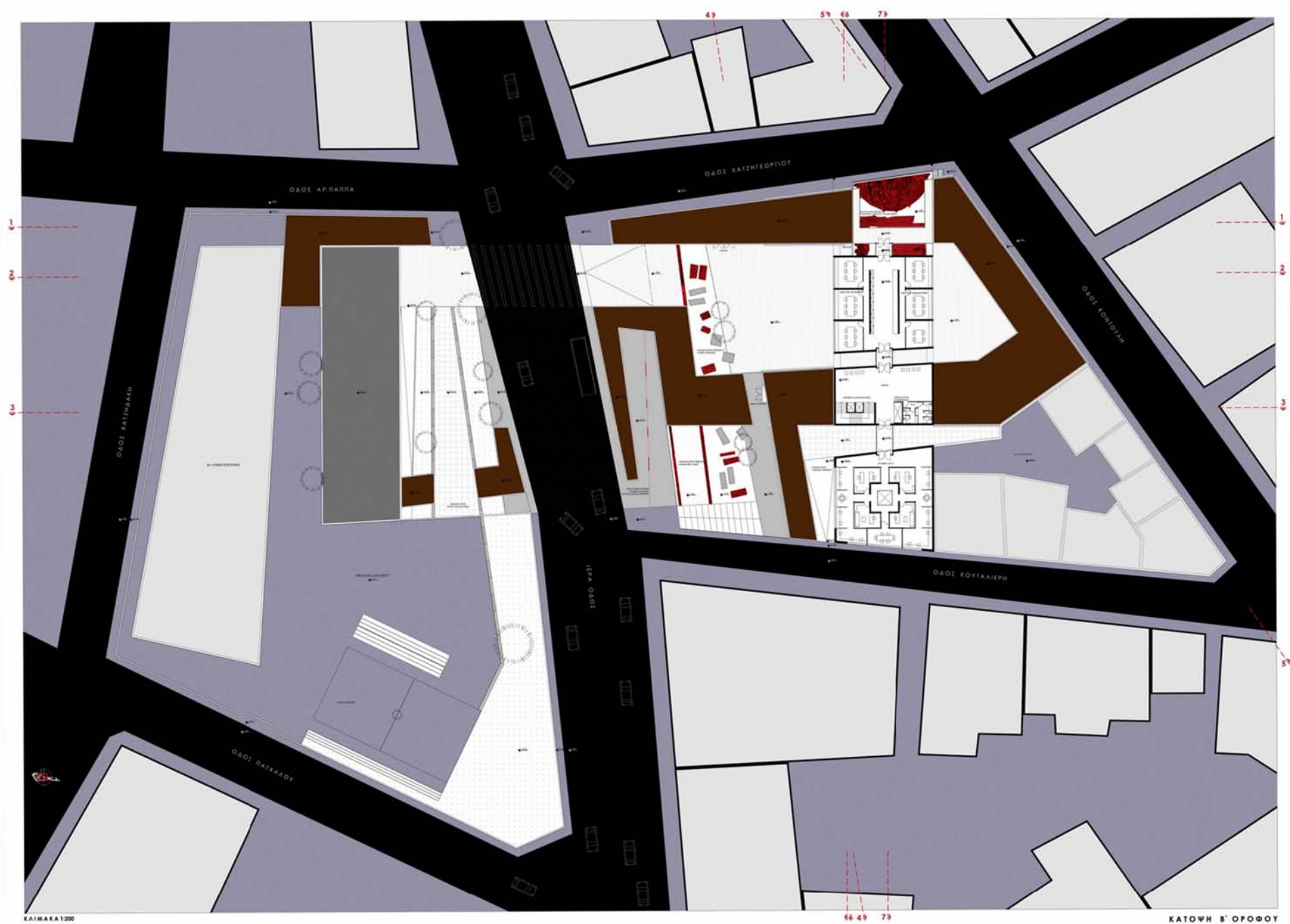
ΚΑΙΜΑΚΑ 1:200

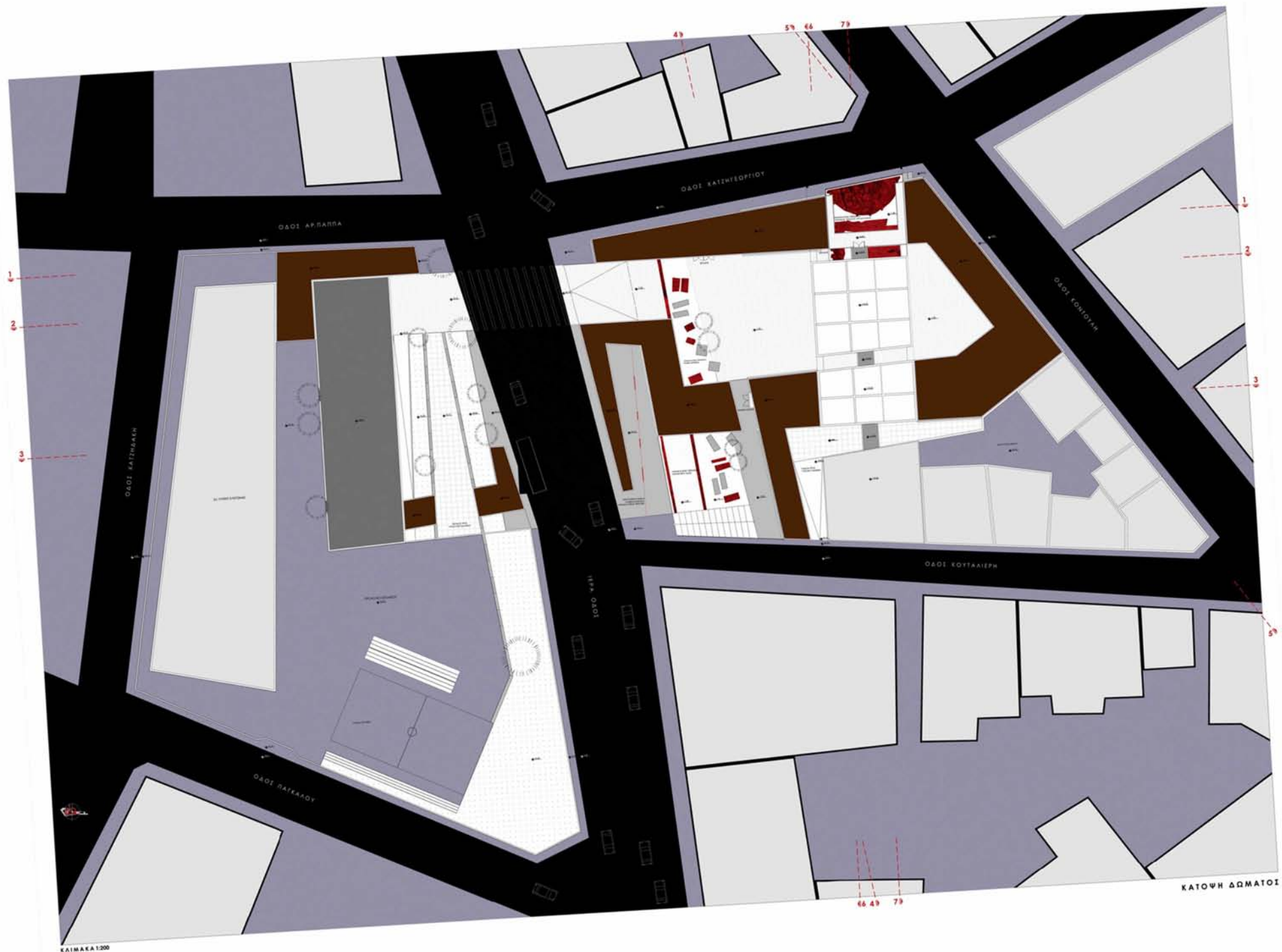
66 49 79

ΚΑΤΩΦΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ (ΣΤΑΘΜΗ -1.00μ.)

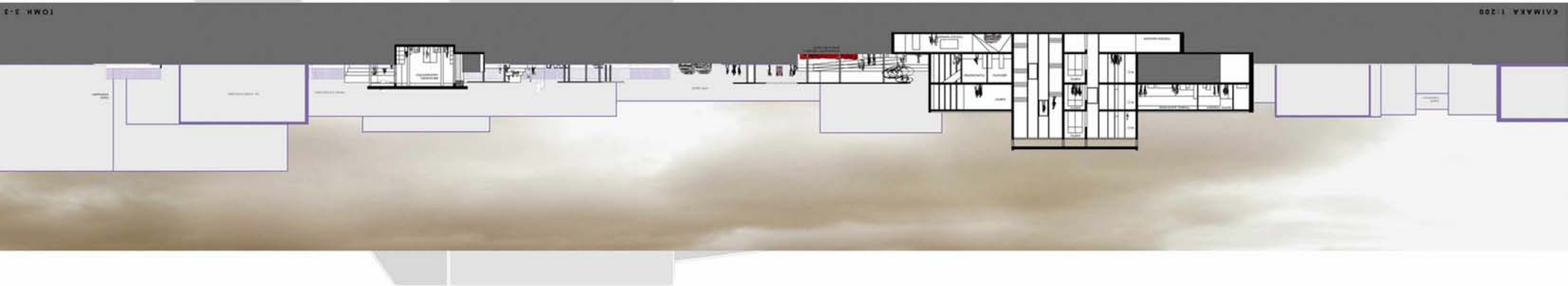
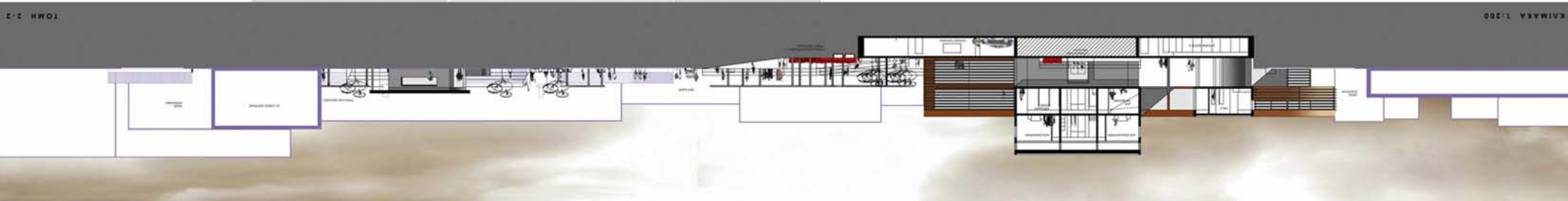
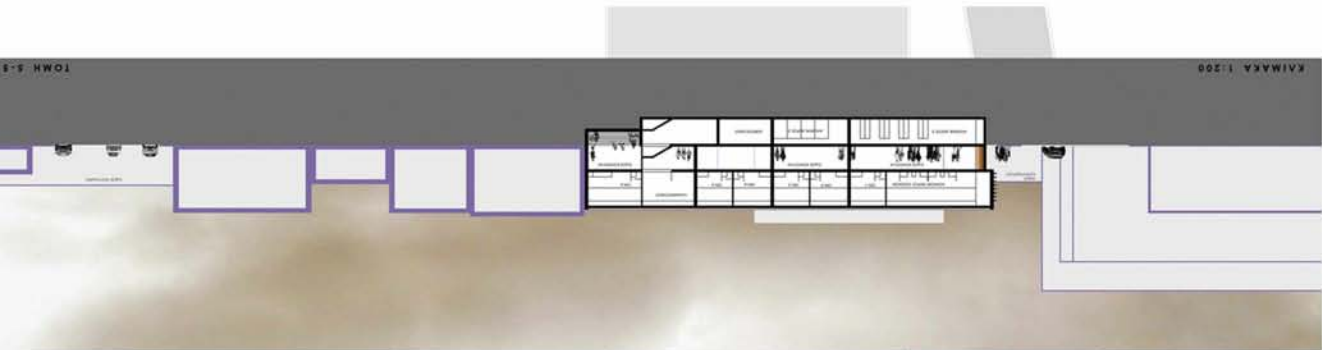

ΚΑΙΜΑΚΑ 1:200

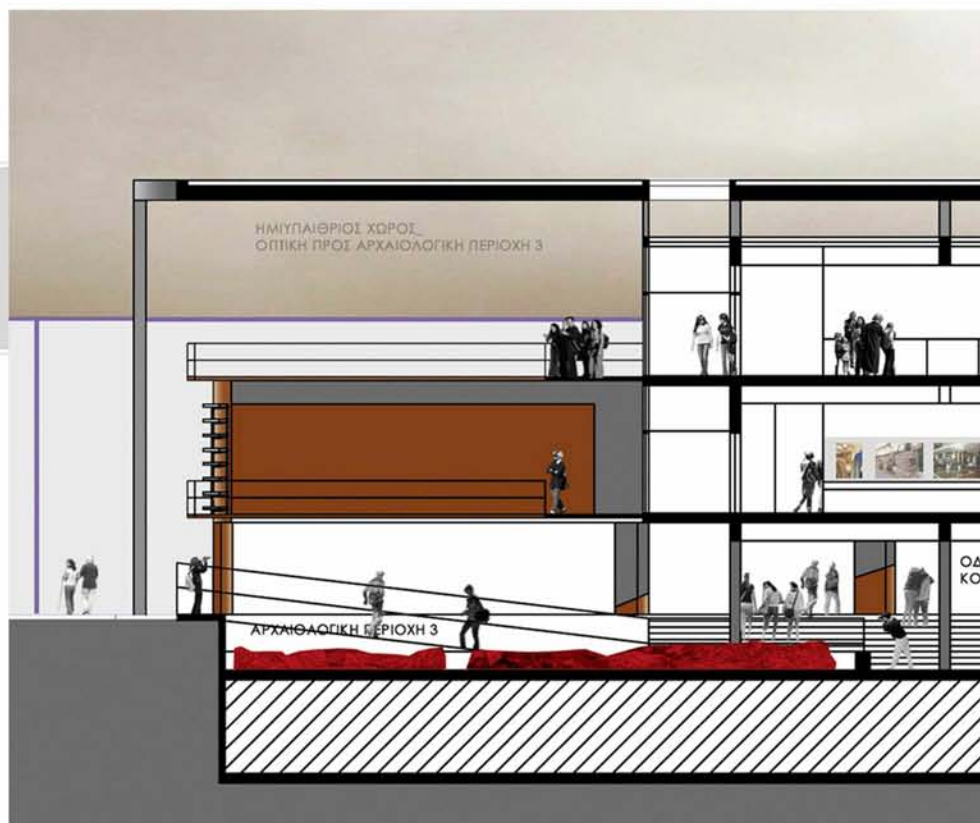
ΚΑΤΩΦΗ ΔΩΜΑΤΟΙ

**9. ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΟΨΕΩΝ ΚΑΙ ΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΣ
ΚΥΡΙΕΣ ΦΥΣΙΚΕΣ ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΑΦΕΣ
ΤΟΥ ΧΡΗΣΤΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ**

ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ 3 ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΗ ΔΙΑΣΧΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ
 ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ 3 ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΗ ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΡΑΜΠΑΣ ΩΣΤΕ ΝΑ ΕΙΣΕΛΘΕΙ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ
 ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ 3 ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ Ι.Ε.Ρ.Α ΜΕΣΩ ΞΥΛΙΝΗΣ ΓΕΦΥΡΑΣ ΣΤΟΝ Α' ΚΑΙ Β' ΟΡΟΦΟ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ

ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ 3 ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΗ ΔΙΑΣΧΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ
 ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ 3 ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ
 ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ Ι.Ε.Ρ.Α ΜΕΣΩ ΞΥΛΙΝΗΣ ΕΦΥΡΑΣ ΣΤΟΝ Α' ΚΑΙ Β' ΟΡΟΦΟ

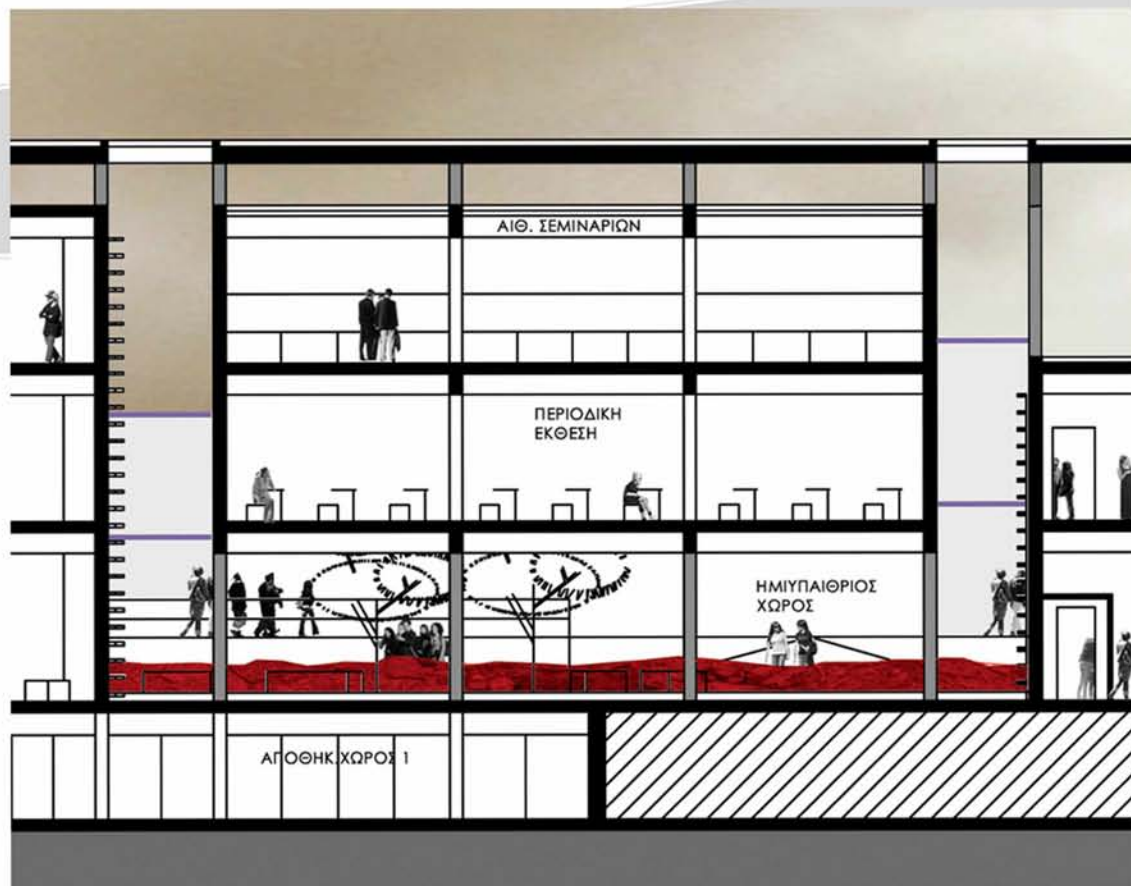

ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ 3 ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΗ - ΑΠΟΨΗ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ

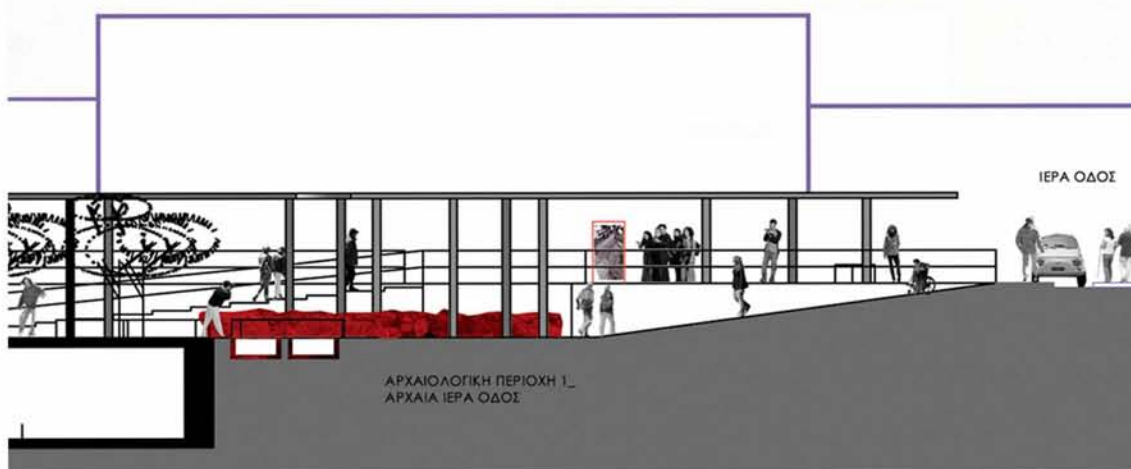
ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΗ ΔΙΑΣΧΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ

ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ 3 ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΗ ΑΠΟΨΗ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ ΤΗΣ ΟΔΟΥ ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ

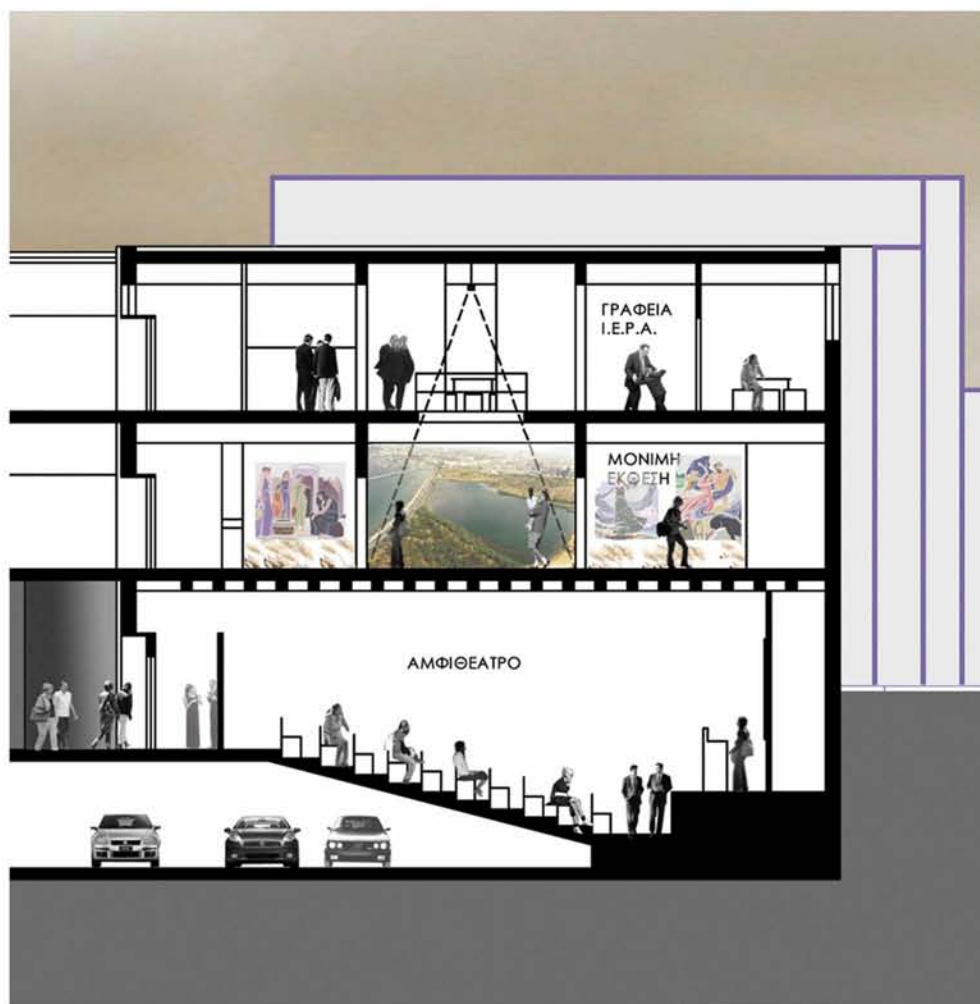
ΦΥΣΙΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΗ -
ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΩΣΤΕ ΝΑ ΕΙΣΕΛΘΕΙ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ

ΦΥΣΙΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ ΑΠ ΤΟΝ ΠΕΡΙΠΑΤΗΤΗ -
ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΩΣΤΕ ΝΑ ΕΙΣΕΛΘΕΙ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ
ΣΥΜΒΟΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ

ΣΥΜΒΟΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥΣ
ΑΠΟΨΗ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ

ΟΠΤΙΚΗ ΕΠΑΦΗ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ VIDEO ΑΠΟ ΤΟΝ 2ο ΟΡΟΦΟ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ Ι.Ε.Ρ.Α
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΩΤΟ ΟΡΟΦΟ ΤΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1]: Αλεξοπούλου-Μπάγια Πόλλυ, 1985, ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΜΕΧΡΙ ΤΗ ΡΩΜΑΪΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ, έκδοση του ΔΗΜΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ
- [2]: Ενημερωτική έκδοση Νομαρχίας Δυτικής Αττικής, 2006, ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΥ 2003-2006
- [3]: Αναφορά της Γ' Εφορείας Κλασικών και Προϊστορικών Αρχαιοτήτων για τη διατήρηση των αρχαιολογικών ευρημάτων που αποκαλύφθηκαν στο οικοδομικό τετράγωνο, το οποίο ορίζεται από την Ιερά Οδό και τις οδούς Χατζηγεωργίου, Κοντούλη και Κουταλιέρη, στην Ελευσίνα.
- [4]: Οδηγός Δυτικής Αττικής, 2006, ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Δυτικής Αττικής, Ελευσίνα
- [5]: Ενημερωτική έκδοση Δήμου Ελευσίνας, 2006, ΕΛΕΥΣΙΝΑ
- [6]: ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, 28 Ιουνίου 2002, «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3028, Αρ. Φύλλου 153
- [7]: Καλλιγά Λίζη, 1994, ΙΕΡΑ ΟΔΟΣ, ΑΓΡΑ
- [8]: Κάτανος Αντώνης, Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2002, ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ, Ελληνικό Πανόραμα, τεύχος 29
- [9]-[10]: Καντά Κατερίνα, 1993, ΕΛΕΥΣΙΝΑ: Ο ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ. ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ-ΜΥΣΤΗΡΙΑ-ΙΣΤΟΡΙΑ, Αθήνα: Καρδαμίτσα
- [11]-[12]: Ηλία Πολυτίμη, Σακαρέλλου-Τούση Ναταλία, ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ, ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, 2006, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ: ΤΟΠΟΙ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ
- [13]: Buick Joanna, Jevtic Zoran, 1997, Ο ΚΥΒΕΡΝΟΧΩΡΟΣ ΜΕ ΕΙΚΟΝΕΣ, Αθήνα: ΔΙΑΥΛΟΣ

ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ - VIDEO

- Τα απόσπασματα video της αρχαιολογικής ανασκαφής και οικοδομικής εργασίας στην οδό Ίριδος της πόλης της Ελευσίνας είναι παρμένα από το ντοκιμαντέρ «ΑΓΕΛΑΣΤΟΣ ΠΕΤΡΑ» του Φίλιππου Κουτσαφτή.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

- Το φωτογραφικό υλικό που απεικονίζει πολλαπλές απόψεις του οικοπέδου μελέτης, προέρχεται από το φωτογραφικό αρχείο του παραρτήματος της Γ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων που βρίσκεται στην Ελευσίνα.

